

Dnr 012-2010-2708

**Förslag till insatser – regelförenkling på
kommunal nivå**

Redovisning av uppdrag N2010/4398/MK

2010-12-09

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	3
1 INLEDNING.....	5
BAKGRUND	5
UPPDRAGET.....	5
GENOMFÖRANDE OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	6
2 FÖRUTSÄTTNINGAR OCH DRIVKRAFTER.....	6
FÖRUTSÄTTNINGAR ATT FÖRENKLA	6
DRIVKRAFTER ATT FÖRENKLA	7
SLUTSATS.....	8
3 SAMVERKAN.....	8
SLUTSATS.....	9
4 UPPFÖLJNING OCH INDIKATORER.....	9
GENOMFÖRDA OCH PÅGÅENDE UNDERSÖKNINGAR	9
SLUTSATS.....	10
5 INSATSER.....	11
FÖRESLAGNA INSATSER	11
<i>Förenklingsforum</i>	11
<i>Rådgivning och myndighetsutövning</i>	13
<i>Samordnad information till företag om regelverkens krav</i>	14
<i>Informationsinsatser till kommunerna innan nya eller ändrade regler träder i kraft</i>	15
<i>Stödmaterial till kommunen</i>	16
<i>Tillgång till kompetensstöd för kommunen</i>	17
<i>Praktiskt inriktade utbildningar för kommunala tjänstemän</i>	18
<i>Tydliggöra handläggningstider för företag</i>	19
<i>Möjlighet att samarbeta mellan kommuner</i>	20
<i>Analys utifrån resultatet från NKI-undersökningen Insikt</i>	21
<i>Utbildningen Förenkla - helt enkelt</i>	22
SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER.....	23
BILAGA, MINNESANTECKNINGAR	25

Tillväxtverket
Ylva Aroseus
Projektledare
08-681 9361
ylva.arseus@tillvaxtverket.se

Sammanfattning

Regeringen har som mål att skapa en hållbar tillväxt samt öka sysselsättningen i Sverige. Som en åtgärd för att nå dessa mål vill regeringen förbättra företagsklimatet genom att förenkla företagens vardag i landets olika kommuner.

Tillväxtverket har fått i uppdrag av regeringen att utarbeta förslag till insatser för att främja arbetet med regelförenkling på kommunal nivå. Redovisningen av uppdraget ska innehålla analys av förutsättningar och drivkrafter samt ge förslag på statliga insatser. Förslag ska också lämnas på hur kommunernas arbete kan följas upp inklusive förslag på indikatorer samt hur dessa kan mätas och sammanställas. För att få till stånd ett effektivt arbete med att förenkla för företagen så ska även förslag lämnas på hur en förstärkt samverkan kan uppnås mellan Regeringskansliet, statliga myndigheter på nationell nivå, länsstyrelser samt kommuner.

Slutsatser och förslag på insatser baseras i huvudsak på de synpunkter och förslag som lyfts fram vid samrådsmöten¹ med näringslivsorganisationer, kommuner, länsstyrelser och centrala myndigheter samt från tidigare genomförda undersökningar och utredningar. Sveriges kommuner och landsting (SKL) samt Länsstyrelsen i Kronobergs län har varit två viktiga samrådspartners.

Förutsättningar och drivkrafter

Tillväxtverkets slutsats är att kommunerna har förutsättningar att genom eget utvecklingsarbete förenkla för företagen i kommunen. Det finns däremot behov av resurser för att stödja de minsta kommunerna i deras förenklingsarbete, ekonomiskt eller på annat sätt.

Kommunerna beskriver att det finns starka interna drivkrafter för ett förenklingsarbete men förutsättningarna påverkas i hög grad av regelverkens utformning och hur myndigheter stödjer kommunerna. Myndigheterna har inte samma interna drivkrafter och behöver styrdokument från regeringen för att kunna bedriva ett framgångsrikt förenklingsarbete bland annat på den kommunala nivån.

Samverkan

För ett effektivt förenklingsarbete på kommunal nivå bedömer Tillväxtverket att det behövs en särskild arena som utgår från företagets behov och där berörda departement, myndigheter och kommuner finns representerade tillsammans med företrädare för näringslivet.

Det är angeläget att en utsedd länsstyrelse kan samordna länsstyrelserna och SKL kommunerna där det krävs någon form av samverkan.

Uppföljning och indikatorer

Tillväxtverket bedömer att NKI-undersökningen *Insikt*, som genomförs av SKL för första gången 2011, täcker behovet av uppföljning av kommunernas arbete med att förenkla för företagen. SKL erbjuder Sveriges samtliga 290 kommuner att delta i undersökningen och 166 deltar 2011. Det finns ett bortfall av de små kommunerna i NKI-undersökningen, men även andra kommuner har valt att inte delta. Det är angeläget att små kommuner ingår då dessa utgör en betydande andel och möter andra utmaningar än större kommuner. En målsättning bör vara att så många som möjligt av de 290 kommunerna deltar i undersökningen som planeras genomförs igen 2013.

Föreslagna insatser

De föreslagna insatserna, 11 st, är av olika karaktär och omfattning och vänder sig till olika ansvariga för ett genomförande. Merparten av förslagen på insatser vänder sig till myndigheter. Flera insatser är beroende av varandra och utgör delar av en helhet. Vissa insatser genomförs till viss del redan idag men behöver utvecklas för att möta företagets behov av förenkling. Vid utformningen av insatserna har delar lyfts ut som separata insatser för att kunna beskrivas tydligare. Föreslagna insatser presenteras utan någon inbördes ordning:

¹ Se bifogade minnesanteckningar från samrådsgruppsmötena, bilaga

- Förenklingsforum
- Rådgivning och myndighetsutövning
- Samordnad information till företag om regelverkens krav
- Informationsinsatser till kommunerna innan nya eller ändrade regler träder ikraft
- Stödmaterial till kommunen
- Tillgång till kompetensstöd för kommunen
- Praktiskt inriktade utbildningar för kommunala tjänstemän
- Tydliggöra handläggningstider för företag
- Möjlighet att samarbeta mellan kommuner
- Analys utifrån resultatet från NKI- undersökningen *Insikt*
- Utbildningen *Förenkla – helt enkelt*

Tillväxtverket anser att alla insatser bör genomföras men det är angeläget att fyra genomförs i närtid. Dessa är:

- Förenklingsforum – som underlättar för andra insatser
- Utbildningen *Förenkla – helt enkelt* – är en pågående insats
- Analys utifrån resultatet från NKI- undersökningen *Insikt* - för att ta hand om resultatet i närtid
- Tydliggöra handläggningstider för företag – är prioriterat av företagen

1 Inledning

Bakgrund

Regeringen har som mål att skapa en hållbar tillväxt samt öka sysselsättningen i Sverige. Som en åtgärd för att nå dessa mål vill regeringen förbättra företagsklimatet genom att förenkla företagens vardag i landets olika kommuner.

Regelförenkling är ett långsiktigt förändringsarbete som berör många aktörer på många olika nivåer. Det handlar om hur regler som tillkommer för att nå ett visst syfte kan utformas och tillämpas på ett för företagen enkelt och ändamålsenligt sätt. Förenklingsarbetet kan inte bedrivas isolerat utan utgör en integrerad del i aktörernas arbetsprocess.

Majoriteten av företagen har regelbundna kontakter på kommunal nivå vid tillämpningen av lagar och andra regler. Kommunen ansvarar för tillståndsgivning och anmälningsplikter och utför även ett stort antal tillsynsuppgifter gentemot företag. De lagstiftningsområden som berör kommunen i sin tillämpning är bland annat:

- Plan och bygg
- Miljö och Hälsa
- Livsmedel
- Alkohol, tobak, nikotinläkemedel och receptfria läkemedel
- Brandskydd

De myndigheter som berörs är framförallt:

- Boverket
- Naturvårdsverket
- Kemikalieinspektionen
- Socialstyrelsen
- Livsmedelsverket
- Statens folkhälsoinstitut
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Länsstyrelserna

Utgångspunkten för uppdraget är att förenkla för företagen i sina kontakter med kommunerna i dess myndighetsutövning.

Uppdraget

Regeringen beslutade i juni 2010 att ge Tillväxtverket i uppdrag (N20010/4398/MK) att utarbeta förslag till insatser för att främja arbetet med regelförenkling på kommunal nivå. Förslaget bör främst vara inriktat på att förenkla företagens vardag i kommunernas tillämpning av regelverk exempelvis vid ansökningsförfaranden och handläggning av ärenden, prövning och tillsyn.

Redovisningen av uppdraget ska innehålla:

- analys av förutsättningar och drivkrafter samt behov av insatser för att kommunerna ska kunna bedriva ett framgångsrikt arbete med att förenkla för företagen
- förslag till inriktning och utformning av statliga insatser som kan främja arbetet med att förenkla för företagen på kommunal nivå
- förslag på hur kommunernas arbete med att förenkla för företagen kan följas upp inklusive förslag på indikatorer samt hur dessa kan mätas och sammanställas

Tillväxtverket ska föreslå hur det övergripande arbetet med att förenkla för företagen på lokal och regional nivå bör samordnas och följas upp. Detta innefattar att föreslå hur en förstärkt samverkan mellan Regeringskansliet, statliga myndigheter på nationell nivå, länsstyrelser samt kommuner kan uppnås för att få till stånd ett effektivt arbete med att förenkla för företagen.

Vid genomförandet av uppdraget ska samordning ske med det parallella uppdrag som regeringen den 27 maj 2010 gav till Länsstyrelsen i Kronobergs län om att utarbeta ett förslag om länsstyrelsernas arbete med regelförenkling N2010/3641/MK. Samråd ska ske med Sveriges kommuner och landsting (SKL), Länsstyrelsen i Kronobergs län samt med övriga intressenter från länsstyrelser, kommuner och näringsliv i den utsträckning som är nödvändig.

Vidare framgår att förslaget ska innehålla en tidsplan för genomförande av förslagen samt att i de fall Tillväxtverket bedömer att finansiering krävs för att genomföra förslagen så ska detta anges och en kostnadsuppskattning ska lämnas. Redovisningen av uppdraget ska utgöra ett underlag i processen för det fortsatta arbetet med förenkling för företagen.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 17 december 2010.

Genomförande och tillvägagångssätt

De slutsatser och förslag på insatser som lämnas baseras i huvudsak på de synpunkter och förslag som lyfts fram vid de två samrådsmöten som genomförts inom ramen för uppdraget samt tidigare genomförda utredningar. SKL och Länsstyrelsen i Kronobergs län har varit två viktiga samrådspartners. Löpande avstämning har skett med dessa aktörer inte minst när det gäller att föreslå hur en förstärkt samverkan mellan Regeringskansliet, statliga myndigheter på nationell nivå, länsstyrelser och kommuner kan uppnås för att få till stånd ett effektivt arbete med att förenkla för företagen.

Vid det första samrådsmötet i form av workshop den 14 september deltog företrädare från kommuner och näringslivsorganisationer. Närvarande var också representanter från Länsstyrelsen i Kronobergslän samt Näringsdepartementet. Målsättningen med mötet var att diskutera behov och förutsättningar för att regelförenkla för företagen på kommunal nivå. Den 19 oktober genomfördes ytterligare ett samrådsmöte med deltagare från centrala myndigheter, SKL och länsstyrelser. Utgångspunkten för diskussionen på mötet var de förbättringsområden som framkommit vid det första samrådsmötet. Målsättningen var att diskutera och ta del av vilka insatser som kan bidra till att förbättra kommunernas myndighetsutövning gentemot företagen och hur inriktningen och utformningen av dessa insatser kan se ut.²

De utredningar som varit ett underlag är bland annat Tillväxtverkets rapport *Regelförenkling på lokal och regional nivå - en probleminventering* som togs fram i april 2009 samt resultatet från OECD granskning av Sveriges regelförenklingsarbete, *Better regulation in Sweden*, år 2010. Även andra undersökningar och utredningar har beaktats till exempel Näringslivets Regelnämnds (NNR) *Regelindikator 2009* och Svensk Näringslivs skrivelse från 2008 som innehåller resultat från intervjuer med 22 företagare hur de ser på det lokala företagsklimatet i just deras kommun.

SKL:s rapport *Räkna Räkna Ranka* och dess beskrivning av genomförda undersökningar av företagsklimatet i kommunerna har varit ett underlag i bedömning av hur kommunernas arbete med att förenkla för företagen kan följas upp.

Med myndighet avses i följande redovisning både centrala myndigheter och länsstyrelserna.

2 Förutsättningar och drivkrafter

Förutsättningar att förenkla

Sveriges 290 kommuner har samma grundläggande uppdrag som regleras i kommunallagen. Vad som skiljer kommunerna åt är storlek, invånarantal, geografiska läge samt politisk styrning. Dessa skillnader tillsammans med den befintliga näringslivsstruktur som finns i kommunen påverkar kommunernas hantering av tillväxtfrågor och näringslivsutveckling.

² Se bifogade minnesanteckningar från samrådsgruppsmötena, bilaga

Oavsett kommun finns det gemensamma frågor som är betydelsefulla för att göra det enklare för företag:

Tillgänglighet (möjligheten att komma i kontakt med rätt person/funktion)

Information (muntlig och skriftlig information)

Bemötande (dialog, vägledning, förmåga att förmedla information)

Kompetens (sakkunskap, kunskap om verksamheten, problemlösning)

Rättssäkerhet (tydligheten i vad som gäller, motivering av beslut, tydliga överklagandeprocesser)

Effektivitet (snabbhet och kostnader för handläggningen, hantering av ärendet, samarbete mellan förvaltningar)

Kommunerna kan utveckla sin personal, organisation och arbetssätt. Utifrån de jämförelser som görs framgår att kommunerna kan påverka hur företag uppfattar kommunen i sin myndighetsroll. Detta belyses bland annat i rapporten *Stockholmsregionens möte med näringslivet En studie av företagens uppfattning om kommunernas service 2009*.

En förutsättning att förenkla för företagen är samverkan internt i kommunen. Kommunen behöver även ett bra samarbete med andra kommuner, med länsstyrelsen och inte minst med de centrala myndigheter som har ansvar för olika lagstiftningsområden där kommunen har en myndighetsroll gentemot företag.

För ett effektivt regelförenklingsarbete på kommunal nivå är det en förutsättning att kommunen målmedvetet utvecklar sin verksamhet. Men ansvaret för ett framgångsrikt förenklingsarbete vilar också i hög grad på myndigheterna. Regelverkens utformning och hur myndigheterna stödjer kommunerna är avgörande för förutsättningarna att förenkla.

Drivkrafter att förenkla

För ett framgångsrikt förenklingsarbete på kommunal nivå behövs det drivkrafter hos kommunerna för att förenkla för företagen. Det behövs även drivkrafter hos de myndigheter som på olika sätt påverkar kommunernas förenklingsarbete.

Kommunerna

Erfarenheterna från Tillväxtverkets samråd med kommuner och med SKL är att näringslivsfrämjande arbete och företagsklimat är prioriterat hos kommunerna. Utifrån diskussionerna i samrådsgrupperna kan drivkrafterna delas in i verksamhetens drivkrafter och personliga drivkrafter hos dem som arbetar i kommunen. Drivkrafterna kan variera mellan kommunerna och hur kommunerna politiskt prioriterar näringslivsfrågorna.

Förenklningar ger företagen i Sverige bättre förutsättningar att vara konkurrenskraftiga på en internationell marknad. Kommunerna ser därför en stark drivkraft i att förenklingsarbetet ger ett bättre företagsklimat inom kommunen, men också i landet i stort, vilket i förlängningen ger ökad sysselsättning och skatteintäkter.

Även konkurrens mellan kommuner är en drivkraft. Konkurrensen om företagsetableringar är ett exempel, men även konkurrens genom rankingar som finns mellan kommuner ger drivkraft att bli bättre. Företagsetableringar eller investeringar i kommunen eller de olika rankingarna är viktiga politiska frågor. Enligt samrådsgruppen väger generellt näringslivsfrågorna tungt i den kommunala politiken, men det finns skillnader mellan olika kommuner.

Det finns en utvecklingsvilja i de kommunala verksamheterna. Deltagare i samrådsgruppen kallade det en vilja till professionalism, att kommunen vill bli bättre. Det gäller även i tekniska lösningar och arbetet med att effektivisera genom digitalisering samt e-förvaltning. Som en drivkraft togs också upp att kommunerna ser att effektiviseringar kan minska kommunens egna kostnader.

Viljan att utvecklas som organisation vilar på den personliga positiva drivkraften som finns hos medarbetare att utvecklas i sin yrkesroll. Detta förs fram som en viktig drivkraft för förenklingsarbetet. Samrådsgruppen lyfte fram att det kan finnas bevarande krafter som försvårar förändringar som till exempel effektivisering eftersom det kan påverka arbetstillfällena i kommunens organisation och därför upplevas som ett hot.

Kommunernas intresseorganisation SKL har under åren 2009 och 2010 haft bättre företagsklimat som en prioriterad fråga. SKL har genomfört olika aktiviteter som bidraget till att medlemmarna får stöd i sitt förenklingsarbete, exempelvis utbildningar, konferenser och informationsmaterial.

På frågan om vad staten kan bidra med för att påverka kommunernas drivkrafter såg deltagarna i samrådet att projektfinansiering möjliggör förenklings- eller kompetensprojekt i kommunen, framförallt för att få med de minsta kommunerna. Dessa insatser ska ses som något som ger kommunerna möjlighet att genomföra det de själva vill, av egen drivkraft.

Myndigheter

Centrala myndigheter och länsstyrelser påverkar kommunernas möjligheter att förenkla för företag. Myndigheternas prioriteringar för regelförenklning styrs av regeringen genom uppdrag i regleringsbrev, instruktioner och särskilda uppdrag.

Under perioden 2006 – 2010 hade flertalet centrala myndigheter uppdraget att ta fram handlingsplaner för sitt regelförenklingsarbete. År 2006 gavs ett första uppdrag där en plan för myndigheternas förenklingsarbete lades. Därefter skulle de centrala myndigheterna följa upp planen och fick samtidigt möjlighet att ta upp nya aktiviteter som planerats eller påbörjats. I uppdraget att ta fram handlingsplaner kunde regeringen genom anvisningar och mallar få med de aspekter som regeringen bedömde att de centrala myndigheterna skulle fokusera på i förenklingsarbetet. Myndigheternas årliga uppföljning sammanställdes i en skrivelse till Riksdagen. Handlingsplansuppdraget gav möjlighet att prioritera regelförenklingsarbetet.

Slutsats

Kommunerna har förutsättningar att genom eget utvecklingsarbete förenkla för företagen i kommunen. Det finns däremot behov av resurser för att stödja de minsta kommunerna i deras förenklingsarbete, ekonomiskt eller på annat sätt.

Kommunerna själva beskriver att det finns starka interna drivkrafter för ett förenklingsarbete men förutsättningarna påverkas i hög grad av regelverkens utformning och hur myndigheter stödjer kommunerna. Myndigheterna som inte har samma interna drivkrafter behöver å andra sidan styrdokument från regeringen för att kunna bedriva ett framgångsrikt förenklingsarbete bland annat på den kommunala nivån.

3 Samverkan

I uppdraget till Tillväxtverket lyfts behovet av samverkan mellan de olika administrativa nivåerna fram. Där beskrivs att Regeringskansliet, centrala myndigheter på nationell nivå, länsstyrelser samt kommuner måste samverka för att få till stånd ett effektivt arbete med att förenkla för företagen.

Att det finns ett behov av ökad samverkan mellan staten och kommunerna är en slutsats som OECD gör i sin granskning av Sverige. OECD har granskat regelförenklingsarbetet i över tjugo EU-länder. I rapporten *Better Regulation in Sweden* från 2010 beskrivs att det saknas ett diskussionsforum, en naturlig mötesplats, för kommunerna sinsemellan och för kommunernas kontakt med departement och myndigheter.

Behoven och former för samverkan för att uppnå förenklning för företagen har tagits upp i de samråd som genomförts. I samrådsgrupperna var alla överens om att det behövs mer samverkan än vad som finns idag, men att samverkan tar tid och resurser. Det bygger därför på att nyttan av samverkan delas av dem som deltar. I samrådet beskrevs exempelvis att departementen idag saknar tillräckliga resurser för en löpande samverkan med de nationella myndigheterna, länsstyrelserna och kommunerna.

Det finns exempel på samverkan mellan nationella myndigheter och kommunerna, ibland direkt och ibland genom länsstyrelserna. Exempelvis inom miljöbalkens område finns flera former för samverkan. *Tillsyns- och föreskriftsrådet* är ett samråds- och samverkansorgan för myndigheternas arbete i frågor som rör tillsyn och föreskrifter enligt miljöbalken. I rådet ingår

representanter för myndigheter, länsstyrelserna och kommunerna. Ett annat exempel är länens miljösamverkan och *Miljösamverkan Sverige*. I *Miljösamverkan Sverige* deltar samtliga länsstyrelser och Naturvårdsverket och Socialstyrelsen. Samarbetet ska öka samsynen mellan länsstyrelserna, ge en mer enhetlig hantering i tillsynsfrågor över landet och samordna framtagning av olika typer av material såsom handledningar och checklistor. Detta arbete förmedlas sedan till kommunerna genom länens miljösamverkan där länsstyrelsen deltar och länets alla kommuner.

Länsstyrelsenivån består av 21 självständiga myndigheter. Det innebär en utmaning att involvera den regionala nivån i olika samverkansprojekt. Svårighet att hitta rätt ingång för en inledande diskussion är ett exempel, liksom problem med vilken länsstyrelse som ska vara delaktig och ansvarig vid ett genomförande av ett samverkansprojekt som omfattar samtliga länsstyrelsernas verksamhet. Tillväxtverket bedömer därför att samverkan skulle underlättas om det fanns en samordnande länsstyrelse för regelförenklingsarbetet. Länsstyrelsen i Kronobergs län har under 2010 haft ett regeringsuppdrag att utarbeta förslag till hur länsstyrelsernas arbete med regelförenklning bör utformas (dnr N2010/3641/MK). I sin redovisning föreslår de bland annat att regeringen ska utse en länsstyrelse som får i särskilt uppdrag att driva och samordna länsstyrelsernas arbete med att förenkla för företag. Tillväxtverket tillstyrker det förslaget och bedömer att det är lämpligt att Länsstyrelsen i Kronobergs län ges den rollen eftersom de genom det här uppdraget har fått erfarenheter som är viktiga i det fortsatta arbetet.

Även på den kommunala nivån behövs former för hur de kan representeras i olika typer av samverkan. Alla landets 290 kommuner är medlemmar i SKL som företräder kommunerna i olika forum, exempelvis i *Tillsyns- och föreskriftsrådet*. SKL är således en naturlig samordnande företrädare för kommunerna när det gäller samverkan.

Slutsats

För ett effektivt förenklingsarbete på kommunal nivå bedömer Tillväxtverket att det behövs en särskild arena som utgår från företagets behov och där berörda departement, myndigheter och kommuner finns representerade tillsammans med företrädare för näringslivet. För att myndigheter ska kunna prioritera ett aktivt deltagande behöver de ha stöd i styrande dokument.

Det är lämpligt att SKL för kommunerna och Länsstyrelsen i Kronobergs län för länsstyrelserna får en samordnande roll för de föreslagna insatser som kräver någon form av samverkan.

4 Uppföljning och indikatorer

Genomförda och pågående undersökningar

SKL har i sin rapport *Räkna Räkna Ranka* analyserat de nio största och mest uppmärksammade undersökningarna av kommunernas företagsklimat. SKL har kommenterat både styrkor och brister i de undersökningar som analyserats i rapporten.

De olika undersökningar som genomförs utgår från tre perspektiv; hur attraktiv kommunen är för både invånare och företag, företagets uppfattning om kommunen och för det tredje hur väl det går för kommunens företag. Av de nio företagsklimatsundersökningarna är det Svenskt Näringslivs *Lokalt företagsklimat* den som fått störst uppmärksamhet bland både media och kommunerna. Enligt *Räkna Räkna Ranka* har 75 procent av kommunerna ambitionen att avancera i Svenskt Näringslivs företagsklimatsrankning.

Bland de nio undersökningarna rankar SKL Stockholms Business Alliance och Business Region Göteborgs undersökning högst. Deras undersökningar bygger på Statistiska Centralbyråns (SCB) analysmodell, *Nöjd-Kund-Index* (NKI). I NKI-undersökningen har företag som varit i kontakt med sin kommun fått bedöma kommunens myndighetsutövning. Anledningen till att NKI-undersökningen rankas högt av SKL är att den bygger på intervjuer av företag som varit i kontakt med kommunen i ett myndighetsärende och således lyfter fram det som kommunernas direkt kan påverka. Frageställningarna i NKI-undersökningarna är framtagna av SCB. Undersökningarna mäter de områden där kommunerna har en myndighetsutövande roll för statliga och kommunala förordningar. Undersökningen omfattar fem områden:

- bygglov
- markupplåtelse
- serveringstillstånd
- miljötillsyn
- brandtillsyn

Sju förbättringsområden utvärderas i undersökningen av den kommunala förvaltningen:

- tillgänglighet (möjligheten att komma i kontakt)
- information (muntlig och skriftlig information)
- bemötande (dialogen, vägledning, förmåga att förmedla information, lyhördhet)
- kompetens (sakkunskap, kunskap om verksamheten, förmåga att lösa problem)
- rättssäkerhet (tydligheten i regler, motiveringar av beslut, möjligheten att överklaga)
- effektivitet (snabbhet och kostnader för handläggningen, hanteringen av ärendet)
- helhet

NKI-undersökningen betygsätter kommunerna genom ett index mellan 0-100. Ju högre index en kommun har desto bättre betyg får kommunen. Resultaten från undersökningen skapar möjlighet att jämföra kommuner och ger en ranking. Genom upprepade mätningar kan kommunen även analysera sina egna förändringar i resultaten och därmed se utvecklingen.

Tillväxtverket delar SKL:s uppfattning att NKI-undersökningen är väl lämpad för att följa upp kommunernas eget förenklingsarbete. Undersökningen utgår från företagets uppfattning och riktar sig till de företag som varit i kontakt med kommunernas myndighetsutövning.

SKL erbjuder samtliga Sveriges kommuner att delta i NKI-undersökningen *Insikt*. Vid det första tillfället 2011 deltar 166 kommuner i *Insikt* och undersökningen kommer att nå ut till 40 000 företag. Undersökningen ska därefter genomföras vart annat år. Kommunerna bestämmer själva om de vill delta och de betalar själva för undersökningen. En del kommuner har valt att inte delta. Detta gäller framförallt små kommuner. För att en kommun ska kunna få resultat från undersökningen krävs att det finns ett visst antal ärenden (10 st) i ärendekategorin. En mindre kommun där denna gräns inte uppnås har därför mindre anledning att delta i undersökningen.

Slutsats

Tillväxtverket bedömer att NKI-undersökning *Insikt* som genomförs första gången 2011 täcker behovet av uppföljning av kommunernas arbete med att förenkla för företagen. Vidare ser Tillväxtverket möjligheter att utifrån resultatet av undersökningen göra analyser för att få kunskap om behov av förenklingsarbete utifrån företagets perspektiv.

Idag finns det ett bortfall av de små kommunerna i NKI-undersökningen, men även andra kommuner har valt att inte delta. Det är angeläget att även små kommuner ingår i *Insikt* då dessa utgör en betydande andel och möter andra utmaningar än större kommuner. En målsättning bör vara att så många som möjligt av de 290 kommunerna deltar i undersökningen 2013.

5 Insatser

Nedan presenterar Tillväxtverket förslag på insatser. Förslagen grundar sig på de behov av insatser som framkommit vid samrådsmöten³ och genomförda utredningar. Förslagen är av olika karaktär och omfattning och vänder sig till olika ansvariga för ett genomförande. Merparten av förslagen på insatser vänder sig till myndigheter. Flera insatser är beroende av varandra och utgör delar av en helhet. Vissa insatser genomförs till viss del redan idag men behöver utvecklas för att möta företagens behov av förenkling. Vid utformningen av insatserna har delar lyfts ut som separata insatser för att kunna beskrivas tydligare. Föreslagna insatser presenteras utan någon inbördes ordning.

För att myndigheterna ska kunna prioritera insatserna behöver de stöd i styrande dokument som instruktioner, regleringsbrev eller särskilda uppdrag. Ett förenklingsuppdrag ska naturligtvis vara en del i regeringens övriga förenklingsuppdrag till myndigheterna.

Föreslagna insatser

- Förenklingsforum
- Rådgivning och myndighetsutövning
- Samordnad information till företag om regelverkens krav
- Informationsinsatser till kommunerna innan nya eller ändrade regler träder ikraft
- Stödmaterial till kommunen
- Tillgång till kompetensstöd för kommunen
- Praktiskt inriktade utbildningar för kommunala tjänstemän
- Tydliggöra handläggningstider för företag
- Möjlighet att samarbeta mellan kommuner
- Analys utifrån resultatet från NKI- undersökningen *Insikt*
- Utbildningen *Förenkla – helt enkelt*

Nedan beskrivs insatsernas syfte, bakgrund, effekt, tidplan, ansvarig samt finansiering där det är möjligt för Tillväxtverket att bedöma kostnaden. För genomförandet av föreslagna insatser bedömer dock Tillväxtverket att det kan finnas behov av finansiering utöver det som anges.

Förenklingsforum

Syfte	Ge möjlighet till dialog och erfarenhetsutbyte mellan olika nivåer i regelgivningskedjan för att effektivt kunna ta sig an de problem som företag möter i den kommunala myndighetsutövningen.
Bakgrund	<p>Att det finns ett behov av ökad samverkan mellan staten och kommunerna är en slutsats som OECD drar i sin granskning av Sverige. OECD har granskat regelförenklingsarbetet i över tjugo EU länder. I rapporten <i>Better Regulation in Sweden</i> beskrivs att departement, myndigheter och kommuner ibland fattar beslut helt avskilt från varandra. OECD bedömer att det behövs ett diskussionsforum för kommunerna sinsemellan och för kommunernas kontakt med departement och myndigheter. I arbetet med att ta fram insatser har det också framkommit att det finns ett behov av dialog och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna, länsstyrelserna, centrala myndigheter och departement.</p> <p>Idag finns olika forum med deltagande från myndigheter, länsstyrelser och ibland kommuner. Forum skapas för att lösa ett specifikt problem, exempelvis som för regelverk kring buller. Det finns också forum som tar upp mer generella teman som exempelvis <i>Tillsynsforum</i>.</p>

³ Se bifogade minnesanteckningar från samrådsgruppsmötena, bilaga

	<p>Det saknas idag ett forum som fokuserar på kommunernas tillämpning av regler gentemot företag. I arbetet med att ta fram insatser har vi sett att det finns många frågor där ett forum behövs för att effektivt ta sig an frågan. Behovet är tydligt i många av de insatser som föreslås inom ramen för detta uppdrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rådgivning och myndighetsutövning - Samordning av information till företag om regelverkens krav - Stödmaterial till kommunen - Tillgång till kompetensstöd för kommunen - Praktiskt inriktade utbildningar för kommunala tjänstemän <p>Det finns långt flera frågor som behöver diskuteras vid ett forum, exempelvis systemen kring kommunernas avgifter för tillsyn och tillstånd. Även formerna för genomförandet kan tas upp här som till exempel att genomföra insatser som pilotprojekt.</p>
Insats	<p>Upprätta ett sektorsövergripande forum där alla nivåer i de regelgivningskedjor som avslutas med att kommuner tillämpar regelverk gentemot företag kan mötas och där förenkling för företag kan vara i fokus.</p> <p>Ett fast antal deltagare som representerar näringslivsorganisationer, kommunerna, länsstyrelserna, relevanta centrala myndigheter och departement bör delta. Samtliga deltagare som ingår bör träffas fysiskt vid minst ett tillfälle varje år för att öka förutsättningarna för helhetssyn och överblick i förenklingsarbetet.</p> <p>Inom ramen för forumet ska arbetsgrupper skapas för olika sakfrågor som kräver samordning eller erfarenhetsutbyte. Formen för dessa grupper kan variera, t ex diskussionsforum, virtuella mötesplatser, workshop eller motsvarande.</p> <p>För att forumet ska bli effektivt krävs att det finns en huvudansvarig som driver och organiserar mötesplatsen. Tillväxtverket föreslås ta en sådan roll i samarbete med SKL. Det är lämpligt att utsedd länsstyrelse tar en samordnande roll i forumet för länsstyrelserna och SKL för kommunerna. Myndigheter ska i regelförenklingsuppdrag eller motsvarande finna stöd i att prioritera denna typ av samverkan.</p>
Effekt	<p>Synliggör och tydliggör behov av samverkan.</p> <p>Ger förutsättningar för helhetssyn och överblick som ökar effektivitet och rättssäkerhet i kommunernas myndighetsutövning för företag.</p>
Tidplan	Ett första möte hösten 2011.
Ansvarig	Huvudansvar Tillväxtverket i samarbete med SKL som också har en samordnande roll för kommunerna. Utsedd länsstyrelse samordnar länsstyrelserna. Tillväxtverket förvaltar forumet.
Finansiering	1 000 tkr per år (personella resurser, lokaler, resor mm)

Rådgivning och myndighetsutövning

Syfte	Skapa tydlighet om vad kommunens rådgivande roll gentemot företagen innebär och omfattar så att företag får bättre möjlighet att få råd från kommunen om hur lagstiftningen kan följas.
Bakgrund	<p>Inom områden där kommunen är den myndighet som tillämpar regelverken gentemot företagen förväntar sig företagen att kommunen ska kunna besvara de frågor som uppkommer. Företagen har ofta inte något annat val än att vända sig till kommunen med sina frågor och ser inte alltid någon direkt skillnad på om frågorna handlar om att få en mer allmän information eller mer har karaktären av rådgivning.</p> <p>Kommunerna å andra sidan upplever att det finns en konflikt mellan deras rådgivningsroll och den myndighetsutövande rollen och att det är oklart hur långt den rådgivande rollen går. Osäkerhet hos kommunen om hur långt den rådgivande rollen sträcker sig kan medföra att de svar som lämnas till företagen blir mindre utförliga än de skulle kunna vara. Bland annat finns en rädsla för skadeståndsansvar.</p> <p>Den rådgivande rollen kan se olika ut och upplevas olika mellan skilda lagstiftningsområden, exempelvis ses rådgivning som en naturlig del inom plan- och bygglagens område jämfört med livsmedelslagstiftningen. Det finns skillnader mellan yrkeskårer och skillnader i vilka signaler som de centrala myndigheterna och länsstyrelserna ger. Förvaltningslagen reglerar en serviceskyldighet som bland annat innefattar att ge råd och i den görs ingen skillnad på lagstiftningsområden.</p> <p>Utifrån företagets perspektiv måste det finnas en balans mellan den service, information och rådgivning som kommunen tillhandahåller och den myndighetsutövning som kommunerna utövar gentemot företagen. När företag inte ges bra förutsättningar att följa regelverken upplevs tillämpningen som byråkratisk. Ansvar för avvägning mellan förvaltningslagens serviceskyldighet och eventuella begränsningar av rådgivningsrollen i speciallagstiftningen ska även tas på central nivå och det är angeläget att skillnader mellan olika lagstiftningsområden blir belysta.</p>
Insats	<p>Lämplig myndighet ska ges ett analysuppdrag att utreda vilka skillnader som finns mellan lagstiftningsområden, såväl juridiskt som i praktiken, avseende rådgivnings- och myndighetsrollen. Inom ramen för uppdraget ska det även föreslås vilka förändringar i regelverk eller i aktörernas hantering som kan bidra till att företagets behov av råd kan tillgodoses.</p> <p>Resultaten kan presenteras och diskuteras inom ramen för insatsen <i>Förenklingsforum</i>.</p>
Effekt	Utredningen bidrar till att tydliggöra och förbättra kommunernas rådgivning och myndighetsutövning gentemot företagen.
Tidplan	2011
Ansvarig	Lämplig myndighet, exempelvis Tillväxtanalys.
Finansiering	500 tkr för uppdragsforskning.

Samordnad information till företag om regelverkens krav

Syfte	Företagen ska ha tillgång till information som beskriver vad som gäller enligt regelverken i den aktuella kommunen. Informationen ska vara enkel att hitta för företag.
Bakgrund	<p>Företagen behöver information om regelverken och hur de tillämpas. Det behövs information som är gemensam för alla kommuner om regelverkens krav och vad näringsidkare är ålagda att göra. Därutöver krävs specifik information kring enskilda kommuners lokala avvägningar, policys och beslut samt praktisk information.</p> <p>Vissa kommuner har omfattande egen framtagen information medan andra arbetar mer med att länka till andra aktörer och källor. Vid samrådsmötena beskrevs att det är ineffektivt att alla kommuner tar fram eget informationsmaterial som beskriver regelverkens krav och vad näringsidkare är ålagda att göra. Ett centralt framtaget informationsmaterial minskar risken att företag får olika information beroende på vart man vänder sig. Kommunen kan koncentrera sig på den kommunspecifika informationen och för företagen ökar tydligheten om vad som är specifikt för den enskilda kommunen och vad som gäller oberoende av kommun. Kommunen kan på ett enklare sätt uppfylla tjänstedirektivets krav på att informera företag om regelverken (<i>Förordning om tjänster på den inre marknaden</i>) och det förenklar även möjligheterna att presentera informationen på andra språk än svenska.</p> <p>En annan aspekt av informationssamordning är att det måste finnas en systematik i hur den presenteras och att den relevanta informationen kan hittas av företag. Myndigheter som ansvarar för lagstiftning som tillämpas av kommunen måste kunna hänvisa till informationen hos kommunen. Idag sker den länkningen ofta genom att myndigheten hänvisar till tjänsten <i>Hitta tillstånd</i> på verksamt.se. Alternativet är att varje myndighet upprättar en egen lista över kommuner eller inte länkar alls.</p> <p>Inom ramen för tjänstedirektivet och arbetet med att utveckla Kontaktpunkten har behovet av att kunna förbättra länkning till kommunernas information om olika tillstånd identifierats (14 stycken kommunala tillstånd ingår i tjänstedirektivet). Eftersom viss information är kommunspecifik är det där som informationen bör ligga, men såväl myndigheterna som ansvarar för regelverket som verksamt.se måste kunna hänvisa till den på ett effektivt sätt.</p> <p>En insats är därför att utveckla ett system för självadministration av länkar bland annat i tjänsten <i>Hitta tillstånd</i>. Systemet möjliggör för kommunerna att själva hantera och administrera länkar till den kommunspecifika informationen om tillstånd och anmälningar som enligt Tjänstedirektivet ska tillhandahållas via kontaktpunkten på verksamt.se.</p> <p>Ett exempel: Folkhälsoinstitutet skulle kunna ta fram information om vad som gäller för serveringstillstånd och målgruppsanpassat beskriva kraven på företagen kring kunskap och vandel och vilka statliga kontakter som måste tas. Informationen skulle även vara översatt till engelska. Kommunen kompletterar med att tillhandahålla kommunspecifik information som företagen behöver som adresser, blanketter, kostnader, handläggningstider och även lokal policy kring öppettider och lokalisering. Vad som är generellt och vad som är kommunalt beslutat tydliggörs. När kommunen publicerat sin information går de in på verksamt.se och lägger in länken så att den hittas av företagen.</p>
Insats 1	Myndigheter som på olika sätt ansvarar för lagstiftning som kommunen

	<p>tillämpar gentemot företag ska tillhandahålla information för att användas av kommunerna för att informera företagen. Informationen ska motsvara regelverkens krav och vad näringsidkare är ålagda att göra. Informationen ska utgå ifrån företagets behov. Det ska det vara tydligt vad som gäller generellt i alla kommuner och vad som är kommunspecifikt. Det kommunspecifika innehållet ska kommunen komplettera med.</p> <p>För att kunna tillgodose företagets informationsbehov ska vid behov samordning av information mellan olika myndigheter och länsstyrelserna ske. Bör diskuteras inom ramen för insatsen <i>Förenklingsforum</i>.</p> <p>Myndigheter ska i regelförenklingsuppdrag eller motsvarande finna stöd i att prioritera arbetet och hur det ska följas upp.</p>
Insats 2	Tillväxtverket utvecklar ett självadministrationssystem för kommunerna som underlättar länkning mellan verksamt.se och den kommunspecifika informationen om tillståndshantering. Länkningen kan sedan användas av myndigheterna.
Effekt	<p>Företagen får mer enhetlig information om regelverkens krav och kan tydliggöra vad som är kommunspecifikt och vad som är generellt. Kommunens möjligheter att informera företag om regelverkens krav förbättras samtidigt som det bidrar till minskad ineffektivitet.</p> <p>Företag får all den information som behövs för att exempelvis ansöka om ett tillstånd vilket underlättar processen.</p> <p>Kontaktpunkten fungerar bättre än idag.</p>
Tidplan	Insats 1) 2011 Insats 2) 2011 och därefter förvaltning.
Ansvarig	Insats 1) Centrala myndigheter Insats 2) Tillväxtverket
Finansiering	Insats 2) 700 tkr under 2011 (utvecklingsresurser och marknadsföring)

Informationsinsatser till kommunerna innan nya eller ändrade regler träder i kraft

Syfte	Företag ska få en effektiv och rättssäker handläggning av sina ärenden även när regelverken är nya eller nyligen förändrade.
Bakgrund	<p>Vid nya eller förändrade regler behöver kommunerna som tillämpar regelverken nödvändig information och vid behov utbildning. Detta behövs för att kommunerna effektivt och rättssäkert ska kunna handlägga ärendena och informera företagen om vad regelverken kräver.</p> <p>Det har under arbetet med att ta fram insatser framkommit att information till kommunerna om hur nya regelverk ska tillämpas ibland är bristfällig vid ikraftträdandet. Konsekvensen blir att förändringarna ofta upplevs som krångligare än nödvändigt av företagen och att kommunen förlorar legitimitet som tillämpare. Trots att regelgivare är medvetna om behovet av information fungerar det inte alltid i praktiken.</p> <p>Vid små förändringar anses det räcka med ett antal PowerPoint-bilder som förklarar nyheterna. Vid stora genomgripande förändringar krävs större informations och utbildningssatsningar, som exempelvis vid</p>

	<p>införandet av den nya Plan och bygglagen. Vid förändringar krävs att handböcker, checklistor mm uppdateras.</p> <p>I förordningen (2007:244) om konsekvensutredningen vid regelgivning framgår att i konsekvensutredningen är behovet av speciella informationsinsatser en omständighet som ska bedömas. Detta bör Regelrådet uppmärksamma i sin granskning av förslag och konsekvensutredningar.</p> <p>Även nyligen avgjorda vägledande domar behöver kommunerna kontinuerligt få information om inklusive vad de innebär för deras handläggning.</p>
Insats	De som ansvarar för nya och ändrade författningar ska utreda och planlägga kommunernas informations- och utbildningsbehov. Hur Regelgivare ska utreda denna aspekt ska beskrivas i exempelvis Tillväxtverkets webbverktyg för konsekvensutredningar och Näringsdepartementet vägledningar för konsekvensutredningar.
Effekt	Effektivare och mer rättssäker handläggning.
Tidplan	2011
Ansvarig	Tillväxtverket, Näringsdepartementet

Stödmaterial till kommunen

Syfte	Ge kommunerna tillgång till praktiskt inriktat stödmaterial som utgår från och hänvisar till kraven i regelverken, samt öka harmonisering av de olika begrepp och benämningar som används för olika slags stödmaterial.
Bakgrund	<p>I kommunernas handläggning av företagsärenden finns det ett stort behov av att kunna ta hjälp av de olika former av praktiskt inriktat stödmaterial som ansvarig myndighet har tagit fram. Att sådant stöd fyller en viktig funktion och behöver utvecklas ytterligare har bekräftats av såväl näringsliv som kommuner under arbetets gång. Särskilt viktigt är denna typ av stöd för små kommuner som har mindre egna resurser för analys- och metodarbete.</p> <p>Det finns många varianter av stödmaterial t ex handbok, checklista, vägledning, riktlinje. Även allmänna råd fyller ibland samma funktion som annan mindre reglerad form av stödmaterial.</p> <p>När allmänna råd tas fram ska myndigheten inom ramen för arbetet med konsekvensutredningen samråda med dem som berörs, inte minst med företag. Eftersom exempelvis en handbok kan ha en stor betydelse för hur kommuner handlägger ärenden är det angeläget att samråd genomförs även vid framtagandet av denna typ av stödmaterial.</p> <p>De centrala myndigheternas stödmaterial till kommunerna varierar både i utformning och i tillgång. Skillnaderna beror dels på lagstiftningens utformning och omfattning, men även på hur myndigheterna prioriterar detta arbete.</p> <p>Eftersom materialen inte har rättslig status är det av stor vikt att det finns hänvisningar till de bindande rättsdokumenten och att det i materialet görs en tydlig skillnad mellan vad som är juridiskt tvingande för företag och vad som vore bra att företag gör utifrån myndighetens mer främjande uppdrag (t ex öka säkerhet, minska miljöpåverkan).</p>

	<p>Myndigheter använder i dag olika begrepp och benämningar för stödmaterialen och detta finns det behov av att harmonisera. Myndigheterna har också mycket att lära av varandra. Exempelvis hur materialet kan behovsanpassas till målgruppernas behov och hur material kan struktureras.</p>
Insats	<p>Centrala myndigheter som ansvarar för regelverk som kommuner tillämpar gentemot företag ska tillhandahålla ett praktiskt inriktat stödmaterial som möter behoven hos de kommunala handläggarna. Det innebär även att tillsammans med andra myndigheter renodla de olika begrepp och benämningar som används för olika stödmaterial.</p> <p>För att kunna tillgodose behov av harmonisering av begrepp och erfarenhetsutbyte bör stödmaterialen vara ett tema inom ramen för insatsen <i>Förenklingsforum</i>.</p> <p>Myndigheterna ska i regelförenklingsuppdrag eller motsvarande styrdokument finna stöd i att prioritera arbetet och att det ska följas upp.</p>
Effekt	Effektivare handläggning och ökad rättssäkerhet.
Tidplan	2011
Ansvarig	Centrala myndigheter

Tillgång till kompetensstöd för kommunen

Syfte	Tillgång till kompetensstöd ger kommunen att bättre förutsättningar att möta företagens behov av en effektiv handläggning.
Bakgrund	<p>I kommunens myndighetsutövning gentemot företag kan det uppstå frågor av exempelvis juridisk eller teknisk karaktär som ger upphov till osäkerhet i bedömningen av ärendet. Osäkerheten påverkar kvalitén och tiden för handläggningen, vilket kan ge negativa konsekvenser för företagen.</p> <p>I arbetet med att ta fram insatser har det framkommit att det är svårt för enskilda kommuner att bygga upp den kompetens som krävs för alla typer av ärenden genom exempelvis utbildningsinsatser eller handböcker. Det finns därför ett stort behov hos kommunerna att få tillgång till kompetensstöd från myndigheterna exempelvis via rådgivning per telefon eller e-mail. För mindre kommuner är denna typ av stöd särskilt viktig eftersom varje enskild handläggare ofta har ett bredare uppdrag än i större kommuner och således inte har samma möjligheter till specialisering.</p> <p>Centrala myndigheter har valt olika sätt och har satsat olika mycket på att möta kommunernas behov av denna typ av kompetensstöd. Ett exempel på hur stödet kan organiseras är Livsmedelsverkets <i>Livstecknet</i> som är en it-baserad plattform. Där kan kommuner föra dialog med andra kommuner och direkt med Livsmedelsverkets experter. Livsmedelsverket utvecklar i dagsläget rådgivningsfunktionerna gentemot kommuner. Livsmedelsverket har också låtit utvärdera sitt stöd till bland annat kommunerna i rapporten <i>Så tycker kontrollmyndigheterna om Livsmedelsverket</i>.</p> <p>Naturvårdsverkets rådgivning är organiserat på ett annat sätt och sker genom länsstyrelserna. Systemet med branschexperter på</p>

	länsstyrelserna, som delvis avlönas av Naturvårdsverket, är ett exempel på kompetensstödsfunktion gentemot kommunerna.
Insats	<p>Kommunerna ska få tillgång till kompetensstöd och ansvaret ska ligga hos den centrala myndigheten. Kompetensstödet kan ges genom egen personal på myndigheten eller via länsstyrelsen, beroende på var kompetens och resurser finns.</p> <p>Centrala myndigheter ska utreda kommunernas behov av löpande kompetensstöd. Det ska upprättas en plan för genomförandet och arbetet ska följas upp. Myndigheterna bör även se vilka behov och möjligheter det finns av att samordna kompetensstödet med andra myndigheter.</p> <p>För att kunna ta del av olika myndigheters erfarenheter och identifiera behov av samordning bör kompetensstödsfrågan vara ett tema inom ramen för insatsen <i>Förenklingsforum</i>.</p> <p>Myndigheter ska i regelförenklingsuppdrag eller motsvarande styrdokument finna stöd i att prioritera arbetet.</p>
Effekt	Snabbare och rättsäkrare handläggning.
Tidplan	2011
Ansvarig	Centrala myndigheter

Praktiskt inriktade utbildningar för kommunala tjänstemän

Syfte	Genom att höja kompetensen hos kommunerna i de färdigheter som behövs för att tillämpa regelverken på ett bra sätt kan företagen få en rättssäker och effektiv ärendehantering.
Bakgrund	<p>För en effektiv kommunal myndighetsutövning är handläggarnas kompetens den viktigaste faktorn. För att bygga och bibehålla kompetens hos kommunens handläggare är utbildningsinsatser av stor vikt. Det behövs utbildningsinsatser i alla de kunskaper och färdigheter som krävs för att tillämpa regelverken på ett bra sätt. Exempelvis behövs utbildning i juridik (generell och speciallagstiftning), sakkunskap och i metodik. Vid genomförda samråd har det framkommit att det finns varierande utbud av utbildning mellan olika sakområden.</p> <p>Utbildningsinsatser måste genomföras kontinuerligt, de ska vara praktiskt inriktade och bygga på kommunernas utbildningsbehov. Behov av denna typ av utbildningsinsatser är större för de små kommunerna där möjligheterna för kompetensöverföring och kollegialt stöd är mindre.</p> <p>Ett exempel på en praktiskt inriktad fortbildning är Kemikalieinspektionens utbildning i kemikalietillsyn. Det är en högskoleutbildning där flera myndigheter samverkar och är med och föreläser.</p> <p>Livsmedelsverket har identifierat ett stort utbildningsbehov hos kommunala tjänstemän och har därför ambitionen att genomföra ett större utbildningsprogram.</p>
Insats	Kommunerna har behov av praktiskt inriktade utbildningar i alla de kunskaper och färdigheter som behövs för att tillämpa regelverken på ett bra sätt. Myndigheterna ska tillsammans med kommunerna utreda kommunernas utbildningsbehov och ha en plan för utbildningarnas

	<p>genomförande. Utbildningsinsatserna ska ske kontinuerligt. Myndigheten ska även se vilka behov och möjligheter det finns av att samordna utbildningsinsatserna med andra myndigheter.</p> <p>För att kunna ta del av olika myndigheters erfarenheter och identifiera behov av samordning bör utbildningsfrågan vara ett tema inom ramen för insatsen <i>Förenklingsforum</i>.</p> <p>Myndigheter ska i regelförenklingsuppdrag eller motsvarande styrdokument finna stöd i att prioritera arbetet.</p>
Effekt	Effektivare ärendehantering
Tidplan	2011
Ansvarig	Centrala myndigheter

Tydliggöra handläggningstider för företag

Syfte	Underlättar företagens planering genom att ge information och rätt förväntningar på handläggningstider för hela den juridiska processen och på sikt förkorta handläggningstider.
Bakgrund	<p>I samtliga undersökningar som Tillväxtverket tagit del av och som undersöker vad företag anser angeläget att förbättra i kontakterna med myndigheter tas dels minskade handläggningstider upp men även vikten av att företagare får information om hur hela processen ser ut.</p> <p>Det är angeläget att kommunerna kan ge företag information om förväntad handläggningstid för ett ärende. Många kommuner har exempelvis idag olika former av tjänste- eller servicegarantier gentemot företag, där kommunen binder sig att leverera exempelvis ett beslut inom en bestämd tid. För att se till att handläggningstiderna hålls nere hos kommunerna har också lagstiftaren i den nya Plan- och bygglagen stadgat att kommunernas handläggningstid i bygglovsärenden får vara högst 10 veckor.</p> <p>Möjligheter att överklaga beslut är av stor vikt. För vissa kommunala beslut är det vanligt att det sker ett överklagande, t ex i plan- och byggärenden. Information om hur länge ett ärende förväntas ta vid överklagande hos länsstyrelse och förvaltningsdomstol är lika viktigt för företag som att endast veta hur lång tid ärendet kommer att ta innan kommunen beslutat.</p> <p>Det är därför angeläget att instanser som överprövar kommunala beslut kan ge kommuner och företag information om hur långa handläggningstiderna är för olika ärendetyper. På detta sätt kan kommunen informera företag om den totala processens längd och företag kan planera sin verksamhet bättre.</p> <p>En annan aspekt är att för flera olika typer av ärenden äger kommunen en del av ärendet, men inte helheten, och kan därmed genom egen effektivisering av handläggningstiden bara påverka sin del av processen. Exempelvis vid investering som ett företag vill göra krävs bygglov, en fråga som ägs kommunen. Det kan också krävas en prövning om fornminnen, dispens från strandskydd, eller något riksintresse som ska beaktas. För företaget är det en byggprocess, men för myndigheterna är det flera olika juridiska processer.</p> <p>Länsstyrelserna mäter sina handläggningstider och har under 2010 haft</p>

	ett särskilt uppdrag att redovisa mediantider för utvalda områden. Denna typ av redovisning bör kompletteras med information om vad som kan påverka handläggningstider och vad företag kan göra för att bidra till att de blir så korta som möjligt.
Insats 1	Länsstyrelser, förvaltningsdomstolar och mark- och miljödomstolar som överprövar kommunala beslut gentemot företag ska tydliggöra hur långa handläggningstider som ärenden normalt har. Dessa ska publiceras löpande och länsstyrelserna och domstolarna ska i regelförenklingsuppdrag eller motsvarande finna stöd i att prioritera arbetet.
Insats 2	I samråd med näringslivsorganisationer ska områden där det finns behov av analyser av den totala handläggningstiden väljas ut och analyseras. Det ska vara områden där kommunen har en roll, men inte äger hela processen. Analyserna ska användas för att kunna skapa riktade insatser för att minska totala handläggningstiderna för företagen.
Effekt	Möjliggör för kommuner att ge företagen bättre information om förväntad handläggningstid. Mätning, publicering och analyser av handläggningstider är ett verktyg i arbetet med att minska och hålla nere handläggningstiderna.
Tidplan	2011
Ansvarig	Insats 1) De instanser som överprövar kommunala beslut. Insats 2) Tillväxtverket

Möjlighet att samarbeta mellan kommuner

Syfte	Regelverken ska ge kommuner möjlighet att samarbeta till nytta för företagen.
Bakgrund	För att lösa/utföra konkreta uppgifter kan kommuner ha behov av att samarbeta med andra kommuner. De allra flesta kommuner samarbetar idag med andra kommuner i någon form. Samarbete kan bland annat vara ett sätt att använda resurser på ett mer effektivt sätt, till exempel när tillsynsansvar kan delas med eller överlätas till en annan kommun. Det kan också vara ett sätt att få tillgång till specifik kompetens som saknas i den egna kommunen, till exempel mindre kommuner som saknar egna jurister kan utnyttja den kompetens som finns hos en annan kommun. Samarbete ökar tillgången till kompetens hos kommuner och kan därmed vara till gagn för företagen. Därför är det angeläget att regelverken inte begränsar eller utesluter att så kan ske.
Insats 1	När regelverk där kommunerna har en tillämplig roll gentemot företag införs eller ändras måste möjligheten att samarbeta mellan kommuner alltid beaktas av regelgivaren. Detta ska tydligt framgå i de dokument som stödjer författningsskrivandet inom Regeringskansliet (t ex. <i>Att styra genom regler?</i> , PM 1995:2) och föreskriftsskrivande på myndigheterna (t ex. <i>Myndigheternas föreskrifter</i> , Ds 1998:43). Tillväxtverket ska ta upp denna aspekt i de utbildningar kring författningsskrivning som genomförs.
Insats 2	Möjligheten att samarbeta mellan kommuner är en omständighet som

	Regelrådet bör uppmärksamma inom ramen för sin granskning av förslaget och konsekvensutredningen.
Effekt	Kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företagen blir snabbare och mer effektiv och rättssäkerheten ökar.
Tidplan	2011
Ansvarig	Insats 1) Statsrådsberedningen och Tillväxtverket Insats 2) Regelrådet

Analys utifrån resultatet från NKI-undersökningen *Insikt*

Syfte	Att förbättra kommunernas kunskap om hur de kan förenkla företagens vardag.
Bakgrund	<p>Genom undersökningen <i>Insikt</i> genomförs en kvalitetsmätning av den kommunala myndighetsutövningen och servicen till företag i hela Sverige. Undersökningen vars resultat presenteras år 2011 är upplagd enligt SCB:s analysmodell Nöjd-Kund-Index (NKI). SKL erbjuder samtliga kommuner att delta i <i>Insikt</i> och till dags datum har 166 kommuner anmält sitt deltagande.</p> <p>Den rikstäckande NKI-undersökningen av företag som varit i kontakt med sin kommun, möjliggör uppföljning av kommunens förenklingsarbete samt ger en ranking av kommuner. Resultaten kommer att presenteras som en sk <i>Öppen jämförelse</i> av SKL. <i>Insikt</i> bygger på den vedertagna modell som Stockholm Business Alliance samt Business Region Göteborg har genomfört för de kommuner som finns i respektive partnerskap.</p> <p>I <i>Insikt</i> deltar många, men långt ifrån alla Sveriges kommuner. En del har valt att inte delta, men små kommuner som har få ärenden i olika ärendekategorier har mindre anledning att delta i undersökningen eftersom urvalet är för litet. Eftersom små kommuner möter andra utmaningar i sin myndighetsutövning gentemot företag är det utifrån ett analysperspektiv en brist att de saknas i <i>Insikt</i>.</p> <p>En rikstäckande NKI-undersökning kan ge ny kunskap om hur kommunerna kan förenkla för företagen då skillnader i resultatet mellan olika kommuner analyseras. Jämförelser kan göras mellan kommuner där delar av myndighetsutövningen sker i samverkan med andra kommuner och kommuner som inte samverkar. Jämförelser kan även göras mellan regelområden och resultaten kan härledas till olika myndigheters ansvarsområden.</p> <p>Det finns således stora möjligheter att utifrån resultaten från <i>Insikt</i> ur företagets perspektiv identifiera effektiva förenklingsinsatser och öka kommunernas kunskap om hur de kan förenkla företagens vardag.</p>
Insats 1	Tillväxtverket vill utifrån resultatet av NKI-undersökningen <i>Insikt</i> , i dialog med SKL, göra analyser för att få kunskap om hur kommunerna kan förenkla för företagen och förmedla den kunskapen till kommunerna.
Insats 2	Det är viktigt att även små kommuner ingår i <i>Insikt</i> då dessa utgör en betydande andel och möter andra utmaningar än större kommuner. Genom att finansiera NKI-undersökning för små kommuner kan kunskap om detta segment lyftas fram.

Effekt	Genom kunskaper inhämtade från NKI-undersökningarna kan det skapas relevanta insatser i arbetet att förenkla för företagen på kommunal nivå. Erfarenheter och goda exempel från enskilda kommuner kan spridas.
Tidplan	Insats 1) 2011 Insats 2) 2012
Ansvarig	Tillväxtverket, samordnande roll SKL
Finansiering	600 tkr (finansiera mindre kommuners deltagande i <i>Insikt</i> , analysresurser)

Utbildningen *Förenkla - helt enkelt*

Syfte	Kommunerna ska utifrån sina specifika förutsättningar och behov utveckla sin verksamhet så att det blir enklare för företagen i deras kommunala myndighetskontakter.
Bakgrund	<p>Hösten 2010 inleddes utbildningsinsatsen <i>Förenkla – helt enkelt</i> i 14 kommuner och under våren 2011 startar 10 ytterligare utbildningar. Utbildningen har tagits fram i samarbete mellan SKL och Tillväxtverket och målsättningen är att ge verktyg i kommunernas eget arbete för att förenkla för företag. Utbildningen tar fasta på hur kommunen kan förbättra kontakterna med företagen. Det handlar om ökad service och tillgänglighet, bättre rutiner, förändrade attityder och en bättre samverkan mellan olika förvaltningar och medarbetare med olika roller och uppgifter.</p> <p>Målgruppen för utbildningen är kommunpolitiker, kommunala chefer och handläggare. Inom ramen för utbildningen ska en kommunal handlingsplan för det fortsatta förenklingsarbetet tas fram.</p> <p>Tillväxtverket ingick ett samarbete med SKL för att genomföra utbildningen och gav ett ekonomiskt stöd på 500 tkr för genomförandet, vilket motsvara 10-15 procent av kostnaderna för utbildningen. SKL bidrar med 100 tkr och en halvtidstjänst. Kommunerna står själva för den största delen av kostnaden.</p> <p>Utbildningen är mycket uppskattad. Långt fler än vad det funnits resurser för har efterfrågat utbildningen. Mot bakgrund av att kommunen har avgörande roll för att förenkla för företagen genom eget utvecklingsarbete och att intresset är det angeläget med en förlängning av utbildningsinsatsen.</p> <p>De minsta av landets kommuner har svårt att genomföra utbildningen enligt dagens koncept. Det är därför angeläget att Tillväxtverket och SKL undersöker hur ett stöd kan se ut så att även denna kommungrupp kan genomföra utbildningsinsatser i förenkling för företag.</p>
Insats 1	Kommunerna ska utifrån sina specifika förutsättningar och behov utveckla sin verksamhet. I utvecklingsarbetet behöver enskilda kommuner få inspiration och verktyg. Utbildningen ska visa på metoder och verktyg som kan leda till nya arbetssätt och ett positivt förhållningssätt till företagandet i tillämpningen av regler och när kommunala författningar tas fram. Därför ska Tillväxtverket tillsammans med SKL även fortsättningsvis stödja utbildningen <i>Förenkla – helt enkelt</i> .

Insats 2	Tillsammans med SKL ska Tillväxtverket utreda hur ett utbildningskoncept för de minsta kommunerna kan utformas och stödjas ekonomiskt.
Effekt	Effektivare handläggning av ärenden, bättre bemötande av företag i deras kontakter med kommunen.
Tidplan	Hösten 2011 till och med våren 2012
Ansvarig	Tillväxtverket, SKL och de enskilda kommuner som genomför utbildningsinsatsen.
Finansiering	Insats 1) 500 tkr år 2011 resp. 500 tkr år 2012 (delfinansiering av utbildningsinsatsen) Insats 2) 500 tkr år 2011 (delfinansiering av utbildningsinsatsen)

Slutsatser och rekommendationer

De föreslagna insatserna presenteras inte i någon inbördes ordning. Tillväxtverket anser att alla insatser bör genomföras men det är angeläget att fyra genomförs i närtid. Dessa är:

- Förenklingsforum
- Utbildningen *Förenkla – helt enkelt*
- Analys utifrån resultatet från NKI-undersökningen *Insikt*
- Tydliggöra handläggningstider för företag

Förenklingsforum

Flera av de föreslagna insatserna påverkar varandra i olika stor utsträckning. Insatsen *Förenklingsforum* är den insats som i störst utsträckning underlättar för andra insatser och bör därför prioriteras. I *Förenklingsforum* kan merparten av de övriga föreslagna insatserna diskuteras. Här ska det också finnas möjlighet till att få en överblick över de utvecklingsinsatser som pågår och planeras samt byta erfarenheter och ges möjlighet till ett lärande hos deltagarna. Planering av hur ett *Förenklingsforum* ska utformas bör genomföras våren 2011 och med en start av aktiviteter hösten 2011.

Utbildningen Förenkla – helt enkelt

Utbildningen *Förenkla - helt enkelt* är påbörjad. Långt fler än vad det funnits resurser för har efterfrågat utbildningen, som är mycket uppskattad. Det är angeläget att de kommuner som visat intresse får en möjlighet att genomföra utbildningen. Det är därför viktigt att utbildningsinsatserna fortsätter under hösten 2011 och 2012.

Analys utifrån resultatet från NKI- undersökningen Insikt

SKL genomför år 2011 den rikstäckande NKI-undersökningen *Insikt*. Undersökningen riktar sig till de företag som någon gång varit i kontakt med sin kommun och syftar till att mäta företagets uppfattning av kommunernas myndighetsutövning. Det finns möjlighet att ta del av materialet från *Insikt* för att genomföra analyser för att få kunskap om hur kommunerna kan förenkla för företagen och förmedla den kunskapen till kommunerna. Insatsen bör genomföras så snart resultaten från undersökningen har färdigbearbetats, vilket är beräknat till våren 2011.

Tydliggöra handläggningstider för företag

Två insatser föreslås för att tydliggöra handläggningstider för företag och skapa ett underlag för att kunna korta den totala handläggningstiden. Länsstyrelser, förvaltningsdomstolar och mark- och miljödomstolar som överprövar kommunala beslut gentemot företag ska tydliggöra hur långa handläggningstider som ärenden normalt har. Det föreslås även analyser av områden där flera olika myndigheter och kommunen har roller som påverkar den totala handläggningstiden. Analyserna ska användas för att kunna skapa riktade insatser för att minska de totala handläggningstiderna för företagen. Företagen behöver få information om handläggningstider. Flera näringslivsorganisationer har påtalat vikten av dessa insatser.

Bilaga, minnesanteckningar

Anteckningar workshop den 14 september 2010 på Tillväxtverket om regelförenkling på kommunal nivå.

Närvarande:

Företagarna	Rebecca Källström
Ludvika kommun	Bror Wallin
Länsstyrelsen i Kronobergs län	Lena Stjernqvist
Länsstyrelsen i Kronobergs län	Anna Kämpe
NNR - Näringslivets regelnämnd	Andrea Femrell
NNR - Näringslivets regelnämnd	Oscar Fredriksson
Näringsdepartementet	Tomas Gärdström
Plast o- och kemiföretagen	Anders Normann
SHR- Sveriges Hotell & Restaurang företagare	Stefan Lundin
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Renée Berglund
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Linda Ahlford
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Anna Eklund
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Stefan Norberg
Svensk Handel	Martina Elfgren Lilja
Teknikföretagen	Maria Sandqvist
Trosa kommun	Björn Wieslander
Umeå kommun	Erik Engberg
Örnsköldsviks kommun	Carina Edblad
Tillväxtverket	Ylva Aroseus
Tillväxtverket	Mathias Forsberg
Tillväxtverket	Anders Gunnarsson
Tillväxtverket	Johanna Hjartberg
Tillväxtverket	Lena Josefsson
Tillväxtverket	Marcus Liu
Tillväxtverket	Bertil Westerlund

Tillväxtverkets uppdrag och målsättningen med dagen

Inledningsvis presenterade Tillväxtverket samt Näringsdepartementet Tillväxtverkets uppdrag.

Tillväxtverket fick i slutet av juni 2010 i uppdrag att utarbeta förslag till insatser för att främja arbetet med regelförenkling på kommunal nivå. Förslaget bör främst vara inriktat på att förenkla företagens vardag i kommunernas tillämpning av regelverk exempelvis vid ansökningsförfaranden och handläggning av ärenden, prövning och tillsyn.

Av uppdraget framgår att redovisningen av uppdraget ska innehålla

- en analys av förutsättningar och drivkrafter samt behov av insatser för att kommunerna ska kunna bedriva ett framgångsrikt arbete med att förenkla för företagen
- förslag till inriktning och utformning av statliga insatser som kan främja arbetet med att förenkla för företagen på kommunal nivå
- förslag på hur kommunernas arbete med att förenkla för företagen kan följas upp inklusive förslag på indikatorer samt hur dessa kan mätas och sammanställas
- samt förslag på hur en förstärkt samverkan mellan Regeringskansliet, statliga myndigheter på nationell nivå, länsstyrelser samt kommuner kan uppnås för att få till stånd ett effektivt arbete med att förenkla för företagen

Uppdraget ska redovisas till Regeringen den 17 december 2010.

Uppdraget är en del i Regeringens fortsatta mål om att bredda, utveckla samt fördjupa regelförenklingsarbetet. Det fortsatta regelförenklingsarbetet är långsiktigt och detta uppdrag ska bidra till att lägga grunden.

Under workshopen genomfördes fyra olika övningar som var kopplade till Tillväxtverkets uppdrag. Syftet och målet med övningarna var att få ta del av deltagarnas olika erfarenheter för att finna behov och förutsättningar att regelförenkla på kommunal nivå.

Workshopen avslutades med att kommunerna diskuterade vilka drivkrafter som kommuner och medarbetare på kommuner har för att förenkla för företagen.

Tillväxtverket vill tacka alla deltagare på workshopen för visat stort engagemang under dagen. Resultatet från de olika övningarna och diskussionerna framgår nedan.

Övning I

Fråga

- *Vinster med att förenkla för företagen?*

Deltagarna ombads att i plenum lämna förslag på vinster med regelförenkling för företagen. Resultatet redovisas nedan:

Förenkling ökar reglers funktionalitet

- Regler fyller sin funktion. D v s att syftet med regeln uppnås
- Enklare och mer ändamålsenliga regler ökar rättssäkerheten både för företagen och kommunerna
- Klara och tydliga regler främjar seröst företagande

Förenkling ger vinster för samhället

- Ökad sysselsättning
- Leder till fler företag
- Ger företag bättre förutsättningar att vara konkurrenskraftiga på en internationell marknad

Förenkling ger vinster för företag och kommuner

- Enklare regler ger företagen mer tid att planera sin verksamhet
- Slipper företagen ägna tid åt att tolka regler kan de ägna mer tid och resurser åt sin kärnverksamhet/produktion/tillväxt/effektivisering
- Ökad legitimitet – ändamålsenliga regler ökar legitimiteten
- Tidig kontakt mellan företag och kommuner gör att företagen inte behöver förbruka resurser i onödan i sin ambition att följa reglerna
- Onödiga och krångliga regler kan skapa irritation vilket gör det mindre roligt och mindre lockande att vara företagare
- Kommunerna kan genom att harmonisera tillämpningen av regler förenkla för både företagen och sig själva
- Effektivitet genom förenkling - gör det enklare för både företagen och kommunerna
- Konkurrensen tvingar företagen att utarbeta effektiva rutiner. Förenkling och mindre byråkrati för företagen gör det enklare för företagen att utnyttja sina egna effektiva rutiner

Övning II

Fråga

- *Hur ska kommunal myndighetsutövning fungera för företagen i den bästa av världar?*

Grupperna lämnade svar på frågan på post-it lappar. Lapparna gick igenom och varje grupp utvecklade sitt förslag. Förslagen delades in i områden och redovisas nedan:

Dialog

- Det ska finnas en nära dialog mellan kommunen och företag
- Tidig dialog för att undvika att företagen gör mer än nödvändigt
- Fungerande dialog för att undvika missförstånd mellan företag och kommun
- Service först, prövning sedan

Tillgänglighet

- 24h myndighet
- Digitaliserad service
- Information/e-tjänster

Information

- Information/e-tjänster
- Digitaliserad service
- Information flödar mellan olika nivåer för att utbyta erfarenheter. Information från enskilda kommuner förs upp till länsstyrelser, centrala myndigheter och departement så att justeringar, förtydliganden och stöd kan utarbetas. Informationen ska även flöda i motsatt riktning.
- God myndighetsintern information mellan kommunens olika förvaltningar och mellan olika kommuner för att kunna åstadkomma samordning

Tydlighet

- Information/e-tjänster
- Förutsägbarhet – avseende kommunens rutiner
- Transparens i handläggningen, besked om handläggningstider etc.
- Tydligt för företagen vad som händer i olika ärenden
- Tala med en röst – politik, förvaltning

Kompetens

- Kompetens kring rutiner och ansvarsområden i olika ärendetyper
- Förståelse för företagets vardag och verksamhet samt sakområde
- Tydligt ledarskap
- Juridisk kompetens
- Kompetens som ger förutsättning för dialog och ett bra bemötande mellan kommun och företag
- Hög kompetens på samtliga nivåer – handläggarkompetens, chefskompetens och kompetens hos politiker
- Kompetens leder till professionell handläggning
- Utbildning för både kommun och företag (kommunen verkar för att företagen får utbildning)
- Centrala myndigheter och länsstyrelser som ger vägledning och kompetensstöd
- Det finns en bred kompetens hos kommunen - om företagandets roll för tillväxt som ger resurser för välfärd, i hur olika myndighetsprocesser fungerar, i juridiken, i sakområdet (t ex miljö, livsmedel) och i vad som är viktigt utifrån företagarens utgångspunkter etc.

Rättssäkerhet

- Förutsägbarhet om vad som gäller för företagen
- Effektiv tillsyn - fel och brister beivras
- Hög kompetens och kunskap gör att handläggarna vågar ge råd
- Praxis skapas genom fiktiva "case" istället för att verksamma företag ska drabbas. Verksamma företag ska inte behöva offras för att pröva lagstiftningen och få prejudikat.

Effektivitet

- Effektiv tillsyn
- Avgift mot prestation
- Korta handläggningstider
- Harmoniserad tillämpning mellan kommuner

Samordning

- Företagslots
- Tidig kontakt och samordning mellan de olika myndighetsnivåerna
- Samordning mellan kommunerna
- Samordning internt inom kommunerna

Bemötande

- Ömsesidig förståelse för den andra partens situation och verksamhet (kommunen/företagen)
- Bra klimat, attityd, bemötande
- Öppenhet för alla företag. Kommunen välkomnar och ger ett gott bemötande till alla företag. Kommunen ska inte favorisera vissa typer av företag

Övning III

Fråga

- Vilka förändringar behövs för att åstadkomma detta?

Grupparbetet fortsatte, även här lämnades svar på post-it lappar. Lapparna gick igenom och varje grupp utvecklade sitt förslag. Förslagen delades in i områden och redovisas nedan: Här anges även ett A resp. B som visar på (A) förslag som kommunerna själva kan ta huvudansvaret för och (B) förslag där andra aktörer än kommunerna måste ta huvudansvaret.

Resurser

- Avsätta och skjuta till tillräckliga resurser – Vem ska betala? Staten? Kommunerna? Företagen? (A) (B)

Information

- Kärnfråga – Klargöra myndigheternas rådgivande roll (B).
- Utveckla hemsidor, information, blanketter, exempel (A) (B)
- Tillsyn och rådgivning i kombination

Rättssäkerhet

- Kärnfråga – Klargöra myndigheternas rådgivande roll (B)
- Generella riktlinjer, centrala myndigheter i samverkan med kommuner (B)
- Nätverk på tjänstemannanivå (A)

Kompetens

- Nätverk på tjänstemannanivå (A)
- Benchmarking mellan kommuner (A)
- Samarbete mellan kommuner, byta-köpa-sälja kompetens (A)
- Utbilda internt (A)
- Utbildning, attityd, kompetens och företagets villkor (A)
- Stöd från sektorsmyndigheter in i regleringsbrev (B)
- Webbaserad informationsbas. Erfarenheter som delas mellan kommunerna (A) (B)

Tydlighet

- Tydliggör handläggningstid (A)

Effektivitet

- Behöver central styrning för att kunna harmonisera (B)
- Tydlig politisk inriktning med framförhållning, tex handelspolicy (A)
- Anpassa regler till verkligheten (B)
- Jämförelse av olika undersökningar, tex. NKI (A)
- Centralisering alternativt samordning av myndighetsutövningen (tillsyn etc.) (B)

Samordning

- Centralisering alternativt samordning av myndighetsutövningen (tillsyn etc.) (B)
- Politisk strategisk tillväxt orienterad planering (ex. handels policy översiktsplan) (B)
- Röd tråd – Alla deltar att arbeta mot visionen (politik, ledning, företag, myndigheter) (A)
- Utveckla samordning inom och mellan förvaltningar i kommuner, mellan kommuner, med Länsstyrelsen och gemensamma webbblösningar (A/B)

Bemötande

- Utbildning – attityd, förståelse, arbetsmetoder (A)

Övning IV

Fråga

- Vad behöver kommunerna för att åstadkomma föreslagna förändringar?

I plenum lämnade deltagarna förslag på vad kommunerna behöver för att åstadkomma den förändring som kommit fram under tidigare övning:

- Informationssamordning – ges möjlighet att kommunerna lyfts in i verksamt.se
- Centrala resurser/tid och pengar
- Kompetenspool/ branschexperter
- Förtydliga den politiska dimensionen (t ex alkoholhandel)
- Systemperspektiv, samordning mellan olika administrativa nivåer
- Utbildningsinsatser
- Förstå att tjänstemän kan vara fast i gamla rutiner. Skapa metoder för att tänka nytt
- Konsekvensutredning ska bättre än idag utreda hur kommunernas implementering av regelverk gentemot företagen kommer att fungera.
- Generella föreskrifter, råd och riktlinjer, viktigt att de är anpassade till verkligheten
Punkten diskuterades särskilt, se nedan.
- Försiktighet när till synes onödiga regler tas bort då det kan leda till fler allmänna råd.

Diskussion:

Under övning IV lyfte deltagarna upp en diskussion kring systemperspektivet, kontaktpunkter mellan företag och kommun samt frågan om överimplementering på kommunal nivå i form av rådgivning och handböcker.

Bland deltagarna fanns en gemensam uppfattning om behovet av att få hjälp i handläggningen av ärenden. Det behövs material som praktiskt förtydligar vad lagstiftningen innebär. Det kan ske genom exempelvis handböcker, riktlinjer eller allmänna råd. Företagen vill vara fria att själva utforma sina rutiner men vill också kunna ta stöd av handböcker och allmänna råd när lagstiftningen är svårtolkad

Ett antal problem uppstår dock med förtydligande av lagstiftningen. Branschorganisationerna anser att dagens handböcker många gånger är bra, men att de tar in mer än vad regelverken kräver. Handböcker konsekvensutreds inte. Det gör däremot allmänna råd.

Det måste dras en tydlig gräns mellan vad lagstiftningen, stadgar och vad myndigheten anser vara bra utifrån sin "främjande" roll som myndigheten ofta har inom sakområdet.

Övning V

Fråga

- Drivkrafter för regelförenkling

Denna övning genomfördes av kommunerna och SKL. Deltagarna lämnade i plenum förslag på drivkrafter för att regelförenkla. Förslagen presenteras nedan:

- Företagen är kommunmedborgare. Företagen är låsta till sin kommun och kan inte välja kommun vilket lägger ett större ansvar på kommunerna.
- Serviceskyldighet och resurser – Företagen har inget val även om kommunerna inte har resurser för att ge tillräcklig service.
- Drivkrafterna kan variera mellan kommunerna beroende på vad kommunerna prioriterar.
- Skatteintäkter och ökad sysselsättning
- Företagsklimatet inom kommunen
- Projektfinansiering av olika förenklings- eller kompetensprojekt för att främja företagen
- Minska kommunens kostnader genom effektivisering
- Effektivitet genom digitalisering samt e- förvaltning
- Processansvar – drivkrafter för de enskilda tjänstemännen.
- Lönekriterier
- Professionalism, kommunen vill bli bättre
- Konkurrens/ranking
- Kommunal politik

Diskussion:

Frågan diskuterades om politiskt känsliga enskilda ärenden borde drivas av kommunerna själva (kommunjäv).

Effektivisering kan ses som ett hot av kommunerna då det kan påverka arbetstillfällena i kommunens organisation. Det måste finnas en förståelse för att det finns bevarande krafter som kan försvåra förändring. Effektivisering behöver inte alltid vara positiv för alla inblandade parter.

Minnesanteckningar från workshop den 19 oktober 2010 på Tillväxtverket om regelförenkling på kommunal nivå.

Dag: tisdagen 19 oktober 2010
Tid: kl 10.00-14.00
Plats: Tillväxtverket, Götgatan 74, Stockholm

Boverket	Kerstin Hugne
Kemikalieinspektionen	Karin Rumar
Kemikalieinspektionen	Eva Nilsson
Länsstyrelsen i Kronobergs län	Anna Kämpe
Länsstyrelsen i Kronobergs län	Lena Stjernqvist
Länsstyrelsen i Sörmlands län	Patrik Holmer
MSB - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Torkel Schlegel
Naturvårdsverket	Heidi Wiik
Naturvårdsverket	Emma Håkansson
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Renée Berglund
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Anna Eklund
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Kerstin Blom Bokliden
Statens folkhälsoinstitut	Ylva Glantz
Tillväxtverket	Ylva Aroseus
Tillväxtverket	Mathias Forsberg
Tillväxtverket	Anders Gunnarsson
Tillväxtverket	Johanna Hjærtberg
Tillväxtverket	Lena Josefsson
Tillväxtverket	Marcus Liu
Tillväxtverket	Bertil Westerlund

Ylva Aroseus hälsade deltagarna välkomna och berättade kort om uppdraget och målsättningen med mötet. Efter en kort presentationsrunda introducerade Anders Gunnarsson övningarna och deltagarna diskuterade därefter i tre mindre grupper de fyra huvudområden som identifierats efter den workshop som hölls med kommuner och näringsliv den 14 september.

Diskussionen utgick ifrån hur det fungerar idag, hur det kan bli bättre samt hur insatser på området skulle kunna se ut. Det som framkom kan i huvudsak sammanfattas enligt följande:

1. Myndigheternas stöd till kommunerna - kompetens

- Löpande kompetensstöd till kommunerna
- Utbildningsinsatser - lagstiftningen och dess tillämpning

Beträffande nuläget framkom att myndigheterna på miljöområdet arbetar olika gentemot den lokala och regionala nivån. Naturvårdsverket menar att de inte kan nå alla kommuner direkt utan riktar sig till länsstyrelsen i första hand. Kemikalieinspektionen däremot arbetar direkt med vägledning till kommunerna. De har ett mer avgränsat område vilket gör det lättare att arbeta direkt mot kommunen.

MSB arbetar direkt mot kommunerna och genom länsstyrelserna. En försvårande omständighet är det stora antalet kommuner som gör det svårt för MSB att hinna med. När det gäller länsstyrelsen finns det också omständigheter som försvårar arbetet, t ex länsstyrelsernas splittrade organisation.

Ett problem som lyftes fram var att många små kommuner inte har egna jurister och har därmed svårare att bygga upp relevant kompetens. För många kommuner är lösningen att köpa in tjänsten alternativt samarbeta med andra kommuner. Ytterligare försvärande för enskilda kommuner är att komplexiteten i regelverken har ökat bland annat beroende på den ökade ambitionsnivån. Som exempel nämndes REACH på kemikalieområdet samt livsmedelslagstiftningen.

Det konstaterades att myndigheterna måste fundera på hur de når ut med sin expertkunskap. En reflektion var att det är svårt att hitta en lösning som passar inom alla områden.

Föreslag till insatser

- Ge myndigheterna i uppdrag att nå kommunerna med kompetensvägledning. Uppdraget bör ligga i regleringsbrevet.
- Undvik jävsproblematik hos länsstyrelsen genom att hålla den rådgivande rollen gentemot kommunerna åtskild från den handläggande rollen, t ex överprövningen. (Se även förslag till insatser under punkt fyra.
- Skapa IT-verktyg hos de centrala myndigheterna som gör det möjligt för kommunerna att t ex ta del av frågor och svar. "Livstecknet" hos Livsmedelsverket lyftes fram som ett exempel.
- Möjliggör för kommuner att samorganisera sig, t ex att lämna över tillsynsansvar till en annan kommun, för att klara av komplexa frågor. Sådan möjlighet saknas idag när det gäller receptfria läkemedel.
- Lägg ansvaret för stöd och vägledning på den nivå där det finns resurser.
- Överväg att införa formella kompetenskrav på vissa områden hos kommunen. Idag finns det sådana krav inom t ex räddningstjänsten medan de har tagits bort på miljöområdet.
- Tillhandahåll från central nivå stöd till samtliga kommuner inom ett visst verksamhetsområde, t ex helpdesk, mallar och annat stöd i myndighetsutövningen. Ett exempel från Kemikalieinspektionen är KID 2010 som avser kemikalier i detaljhandeln.
- Tillför ökade resurser från staten för att säkerställa att kvalitén upprätthålls när komplexiteten ökar.
- Utveckla "Miljösamverkan i Sverige" till att utöver Naturvårdsverket, Socialstyrelsen, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna även bjuda in kommunerna.
- Skapa påbyggnads-/vidareutbildningar tillsammans med högskola och universitet.
- Tillhandahåll från central nivå färdiga informations-kit (t ex PPT-presentation etc.) till länsstyrelser och kommuner vid ny lagstiftning eller större förändringar.
- Utgå från kommunernas behov när stödet från de centrala myndigheterna i tillsyn och prövning utformas. Systemet med Naturvårdsverkets branschexperter lyftes fram som ett exempel.
- Genomför återkommande grundläggande utbildningar om förvaltningslagen och revisionsteknik.

2. Myndigheternas stöd till kommunerna - lagstiftning och information

- Allmänna råd, handböcker, riktlinjer, policydokument osv. – främjande roll/lagstiftningens krav
- Harmoniserad information till företagen

Det lyftes fram att regelverk och arbetet med råd och stöd måste ses som ett system. Ett ramregelverk ger i sig ett ökat behov av stöd i myndighetsutövningen och det bör man vara medveten om i valet mellan ramlagstiftning och detaljlagstiftning.

Det konstaterades att bland de deltagande myndigheterna används allmänna råd i olika utsträckning. Ibland väljs allmänna råd bort till förmån för andra vägledningsformer eftersom de allmänna råden måste konsekvensutredas. Dock framhölls att handböcker också kan bli föremål för samråd.

Det fördes en diskussion om svårigheter och problem med traditionella handböcker, bland annat att de är tidskrävande, känns omoderna och är svåra att ändra. Det är inte heller alltid tydligt att handböcker bara är vägledande.

Det framkom att kommunikationen ofta är eftersatt och att en framgångsfaktor i arbetet är att förstå att juridik också är en kommunikationsfråga. Det handlar om att förmedla rättsligt innehåll på ett kommunikativt och pedagogiskt sätt. Härigenom når man ut med det man vill och får dessutom en ny syn på sin verksamhet.

Förslag till insatser

- Använd "strategiska samtal" som ett sätt att öka förståelsen för sakfrågan och skapa dialog med alla berörda parter.
- Hitta system för att undvika att uppfinna hjulet flera gånger. Det finns mycket kompetens på olika områden som inte samordnas.
- Öka tydligheten när det gäller vilken "rättslig status" olika dokument har.
- Renodla handböcker så att de endast utgår från föreskrifterna och inte inkluderar exempelvis främjandeåtgärder.
- Skapa en gemensam hemsida för alla länsstyrelser.
- Utarbeta från central nivå gemensamma standarder (t ex för att mäta effektkrav i lagstiftningen) där det finns behov men saknas standarder idag.
- Arbeta aktivt med kommunikationsstrategier för att se till att kunskapen/budskapen når fram.
- Öka den centrala styrningen och öka samverkan inom kommuner/län när det gäller tillsyn för att motverka att det ställs olika krav på företagen.
- Utveckla konkreta verktyg som kommunerna kan ha till sin hjälp som t ex lösenordsskyddat extranät med vägledningsmaterial och chattforum, webbformulär för tillsynsfrågor till experter på central nivå samt fler seminarier och utbildningar.

3. Samordning

- Samordning mellan departement, myndigheter, länsstyrelser och kommuner.
- Samordning mellan kommuner

Det framkom att det finns flera olika sätt att samverka redan idag. På miljöområdet nämndes bla de treåriga tillsynsplanerna som en motor för samverkan (länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen m fl.), Tillsyns- och föreskriftsrådet, Miljösamverkan i Sverige samt Tillsynsvägledningsnätverket. Tematillsyn som skapar samverkan mellan Statens Folkhälsoinstitut och länsstyrelserna nämndes som ett annat exempel.

Det konstaterades att samordning/samverkan är mycket tids- och resurskrävande. Samordning och samarbete mellan kommuner kan vara ett sätt att använda resurser på ett effektivt sätt och få tillgång till exempelvis kompetens. Ett dilemma för kommunerna vid denna typ av samordning är att den enskilda kommunen får svårare att styra verksamheten mot uppsatta politiska mål för alla kommunens förvaltningar som helhet.

Förslag till insatser

- Skapa fungerande kanaler nerifrån och upp och uppifrån och ner i kedjan för att möjliggöra återkoppling på vad som fungerar respektive inte fungerar.
- Öka resurserna för tillsynen.
- Förändra departementens arbetssätt, eftersom det idag upplevs svårt att samverka med Regeringskansliet. Små resurser och brist på detaljkunskap hos departementen medför att detta blir en trång sektor och att det bara går att få gehör för de riktigt stora frågorna.
- Sätt upp tydliga mål och ge direkta uppdrag kopplade till samordning/samverkan.
- Ge länsstyrelserna resurser så att de, mot bakgrund av sitt sektorsövergripande uppdrag, får förutsättningar för att ge bättre samordnade svar.
- Utveckla "Miljösamverkan i Sverige" till att utöver Naturvårdsverket, Socialstyrelsen, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna även bjuda in kommunerna.
- Skapa ett chattforum för myndigheter och länsstyrelser, bjud in kommunerna.
- Öka samordningen mellan departementen.

4. Rollkonflikt

- Rådgivningsroll och myndighetsutövningsroll

Det konstaterades att förvaltningslagen gäller och att viss generell rådgivning måste kunna ges.

Det togs upp att om det läggs mer resurser på rådgivning ökar förutsättningarna för företagen att göra rätt och behovet av tillsyn minskar.

Något som lyftes fram var att det lätt uppkommer jävssituationer i små kommuner eftersom de personella resurserna är begränsade.

Företagen upplever att det är svårt att veta vad som gäller samtidigt som bristande kunskap kan ge stora negativa konsekvenser för deras verksamhet.

Förslag till insatser

- Tydliggör gränserna mellan information, rådgivning och operativ tillsyn. Många myndigheter upplever detta som otydligt men ingen vill ta i frågan. Ha en levande diskussion kring detta.
- Gör det möjligt för enskilda länsstyrelser att hänvisa kommunen till en annan länsstyrelse för att undvika jävssituationer.
- Ta fram informationsmaterial från central nivå.

Efter avslutade diskussioner beskrev Torkel Schlegel från MSB att ett problem för myndigheten var att det är väldigt långa väntetider för att få ärenden prövade i förvaltningsdomstolarna, vilket i sin tur gör att tydliga riktlinjer till kommuner och företag inte kan tas fram. Även denna fråga bör Tillväxtverket ta med sig från workshopen.

Anteckningar workshop den 14 september 2010 på Tillväxtverket om regelförenkling på kommunal nivå.

Närvarande:

Företagarna	Rebecca Källström
Ludvika kommun	Bror Wallin
Länsstyrelsen i Kronobergs län	Lena Stjernqvist
Länsstyrelsen i Kronobergs län	Anna Kämpe
NNR - Näringslivets regelnämnd	Andrea Femrell
NNR - Näringslivets regelnämnd	Oscar Fredriksson
Näringsdepartementet	Tomas Gärdström
Plast o- och kemiföretagen	Anders Normann
SHR- Sveriges Hotell & Restaurang företagare	Stefan Lundin
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Renée Berglund
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Linda Ahlford
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Anna Eklund
SKL - Sveriges kommuner och landsting	Stefan Norberg
Svensk Handel	Martina Elfgren Lilja
Teknikföretagen	Maria Sandqvist
Trosa kommun	Björn Wieslander
Umeå kommun	Erik Engberg
Örnsköldsviks kommun	Carina Edblad
Tillväxtverket	Ylva Aroseus
Tillväxtverket	Mathias Forsberg
Tillväxtverket	Anders Gunnarsson
Tillväxtverket	Johanna Hjærtberg
Tillväxtverket	Lena Josefsson
Tillväxtverket	Marcus Liu
Tillväxtverket	Bertil Westerlund

Tillväxtverkets uppdrag och målsättningen med dagen

Inledningsvis presenterade Tillväxtverket samt Näringsdepartementet Tillväxtverkets uppdrag.

Tillväxtverket fick i slutet av juni 2010 i uppdrag att utarbeta förslag till insatser för att främja arbetet med regelförenkling på kommunal nivå. Förslaget bör främst vara inriktat på att förenkla företagens vardag i kommunernas tillämpning av regelverk exempelvis vid ansökningsförfaranden och handläggning av ärenden, prövning och tillsyn.

Av uppdraget framgår att redovisningen av uppdraget ska innehålla

- en analys av förutsättningar och drivkrafter samt behov av insatser för att kommunerna ska kunna bedriva ett framgångsrikt arbete med att förenkla för företagen
- förslag till inriktning och utformning av statliga insatser som kan främja arbetet med att förenkla för företagen på kommunal nivå
- förslag på hur kommunernas arbete med att förenkla för företagen kan följas upp inklusive förslag på indikatorer samt hur dessa kan mätas och sammanställas
- samt förslag på hur en förstärkt samverkan mellan Regeringskansliet, statliga myndigheter på nationell nivå, länsstyrelser samt kommuner kan uppnås för att få till stånd ett effektivt arbete med att förenkla för företagen

Uppdraget ska redovisas till Regeringen den 17 december 2010.

Uppdraget är en del i Regeringens fortsatta mål om att bredda, utveckla samt fördjupa regelförenklingsarbetet. Det fortsatta regelförenklingsarbetet är långsiktigt och detta uppdrag ska bidra till att lägga grunden.

Under workshopen genomfördes fyra olika övningar som var kopplade till Tillväxtverkets uppdrag. Syftet och målet med övningarna var att få ta del av deltagarnas olika erfarenheter för att finna behov och förutsättningar att regelförenkla på kommunal nivå.

Workshopen avslutades med att kommunerna diskuterade vilka drivkrafter som kommuner och medarbetare på kommuner har för att förenkla för företagen.

Tillväxtverket vill tacka alla deltagare på workshopen för visat stort engagemang under dagen. Resultatet från de olika övningarna och diskussionerna framgår nedan.

Övning I

Fråga

- *Vinster med att förenkla för företagen?*

Deltagarna ombads att i plenum lämna förslag på vinster med regelförenkling för företagen. Resultatet redovisas nedan:

Förenkling ökar reglers funktionalitet

- Regler fyller sin funktion. D v s att syftet med regeln uppnås
- Enklare och mer ändamålsenliga regler ökar rättssäkerheten både för företagen och kommunerna
- Klara och tydliga regler främjar seröst företagande

Förenkling ger vinster för samhället

- Ökad sysselsättning
- Leder till fler företag
- Ger företag bättre förutsättningar att vara konkurrenskraftiga på en internationell marknad

Förenkling ger vinster för företag och kommuner

- Enklare regler ger företagen mer tid att planera sin verksamhet
- Slipper företagen ägna tid åt att tolka regler kan de ägna mer tid och resurser åt sin kärnverksamhet/produktion/tillväxt/effektivisering
- Ökad legitimitet – ändamålsenliga regler ökar legitimiteten
- Tidig kontakt mellan företag och kommuner gör att att företagen inte behöver förbruka resurser i onödan i sin ambition att följa reglerna

- Onödiga och krångliga regler kan skapa irritation vilket gör det mindre roligt och mindre lockande att vara företagare
- Kommunerna kan genom att harmonisera tillämpningen av regler förenkla för både företagen och sig själva
- Effektivitet genom förenkling - gör det enklare för både företagen och kommunerna
- Konkurrensen tvingar företagen att utarbeta effektiva rutiner. Förenkling och mindre byråkrati för företagen gör det enklare för företagen att utnyttja sina egna effektiva rutiner

Övning II

Fråga

- Hur ska kommunal myndighetsutövning fungera för företagen i den bästa av världar?

Grupperna lämnade svar på frågan på post-it lappar. Lapparna gick igenom och varje grupp utvecklade sitt förslag. Förslagen delades in i områden och redovisas nedan:

Dialog

- Det ska finnas en nära dialog mellan kommunen och företag
- Tidig dialog för att undvika att företagen gör mer än nödvändigt
- Fungerande dialog för att undvika missförstånd mellan företag och kommun
- Service först, prövning sedan

Tillgänglighet

- 24h myndighet
- Digitaliserad service
- Information/e-tjänster

Information

- Information/e-tjänster
- Digitaliserad service
- Information flödar mellan olika nivåer för att utbyta erfarenheter. Information från enskilda kommuner förs upp till länsstyrelser, centrala myndigheter och departement så att justeringar, förtydliganden och stöd kan utarbetas. Informationen ska även flöda i motsatt riktning.
- God myndighetsintern information mellan kommunens olika förvaltningar och mellan olika kommuner för att kunna åstadkomma samordning

Tydlighet

- Information/e-tjänster
- Förutsägbarhet – avseende kommunens rutiner
- Transparens i handläggningen, besked om handläggningstider etc.
- Tydligt för företagen vad som händer i olika ärenden
- Tala med en röst – politik, förvaltning

Kompetens

- Kompetens kring rutiner och ansvarsområden i olika ärendetyper
- Förståelse för företagets vardag och verksamhet samt sakområde
- Tydligt ledarskap
- Juridisk kompetens
- Kompetens som ger förutsättning för dialog och ett bra bemötande mellan kommun och företag
- Hög kompetens på samtliga nivåer – handläggarkompetens, chefskompetens och kompetens hos politiker
- Kompetens leder till professionell handläggning
- Utbildning för både kommun och företag (kommunen verkar för att företagen får utbildning)
- Centrala myndigheter och länsstyrelser som ger vägledning och kompetensstöd
- Det finns en bred kompetens hos kommunen - om företagandets roll för tillväxt som ger resurser för välfärd, i hur olika myndighetsprocesser fungerar, i juridiken, i sakområdet (t ex miljö, livsmedel) och i vad som är viktigt utifrån företagarens utgångspunkter etc.

Rättssäkerhet

- Förutsägbarhet om vad som gäller för företagen
- Effektiv tillsyn - fel och brister beivras
- Hög kompetens och kunskap gör att handläggarna vågar ge råd
- Praxis skapas genom fiktiva "case" istället för att verksamma företag ska drabbas. Verksamma företag ska inte behöva offras för att pröva lagstiftningen och få prejudikat.

Effektivitet

- Effektiv tillsyn
- Avgift mot prestation
- Korta handläggningstider
- Harmoniserad tillämpning mellan kommuner

Samordning

- Företagslots
- Tidig kontakt och samordning mellan de olika myndighetsnivåerna
- Samordning mellan kommunerna
- Samordning internt inom kommunerna

Bemötande

- Ömsesidig förståelse för den andra partens situation och verksamhet (kommunen/företagen)
- Bra klimat, attityd, bemötande
- Öppenhet för alla företag. Kommunen välkomnar och ger ett gott bemötande till alla företag. Kommunen ska inte favorisera vissa typer av företag

Övning III

Fråga

- Vilka förändringar behövs för att åstadkomma detta?

Grupparbetet fortsatte, även här lämnades svar på post-it lappar. Lapparna gick igenom och varje grupp utvecklade sitt förslag. Förslagen delades in i områden och redovisas nedan: Här anges även ett A resp. B som visar på (A) förslag som kommunerna själva kan ta huvudansvaret för och (B) förslag där andra aktörer än kommunerna måste ta huvudansvaret.

Resurser

- Avsätta och skjuta till tillräckliga resurser – Vem ska betala? Staten? Kommunerna? Företagen? (A) (B)

Information

- Kärnfråga – Klargöra myndigheternas rådgivande roll (B).
- Utveckla hemsidor, information, blanketter, exempel (A) (B)
- Tillsyn och rådgivning i kombination

Rättssäkerhet

- Kärnfråga – Klargöra myndigheternas rådgivande roll (B)
- Generella riktlinjer, centrala myndigheter i samverkan med kommuner (B)
- Nätverk på tjänstemannanivå (A)

Kompetens

- Nätverk på tjänstemannanivå (A)
- Benchmarking mellan kommuner (A)
- Samarbete mellan kommuner, byta-köpa-sälja kompetens (A)
- Utbilda internt (A)
- Utbildning, attityd, kompetens och företagets villkor (A)
- Stöd från sektorsmyndigheter in i regleringsbrev (B)
- Webbaserad informationsbas. Erfarenheter som delas mellan kommunerna (A) (B)

Tydlighet

- Tydliggör handläggningstid (A)

Effektivitet

- Behöver central styrning för att kunna harmonisera (B)
- Tydlig politisk inriktning med framförhållning, tex handelspolicy (A)
- Anpassa regler till verkligheten (B)
- Jämförelse av olika undersökningar, tex. NKI (A)
- Centralisering alternativt samordning av myndighetsutövningen (tillsyn etc.) (B)

Samordning

- Centralisering alternativt samordning av myndighetsutövningen (tillsyn etc.) (B)
- Politisk strategisk tillväxt orienterad planering (ex. handels policy översiktsplan) (B)
- Röd tråd – Alla deltar att arbeta mot visionen (politik, ledning, företag, myndigheter) (A)
- Utveckla samordning inom och mellan förvaltningar i kommuner, mellan kommuner, med Länsstyrelsen och gemensamma webbblösningar (A/B)

Bemötande

- Utbildning – attityd, förståelse, arbetsmetoder (A)

Övning IV

Fråga

- Vad behöver kommunerna för att åstadkomma föreslagna förändringar?

I plenum lämnade deltagarna förslag på vad kommunerna behöver för att åstadkomma den förändring som kommit fram under tidigare övning:

- Informationssamordning – ges möjlighet att kommunerna lyfts in i verksamt.se
- Centrala resurser/tid och pengar
- Kompetenspool/ branschexperter
- Förtydliga den politiska dimensionen (t ex alkoholhandel)
- Systemperspektiv, samordning mellan olika administrativa nivåer
- Utbildningsinsatser
- Förstå att tjänstemän kan vara fast i gamla rutiner. Skapa metoder för att tänka nytt
- Konsekvensutredning ska bättre än idag utreda hur kommunernas implementering av regelverk gentemot företagen kommer att fungera.
- Generella föreskrifter, råd och riktlinjer, viktigt att de är anpassade till verkligheten
Punkten diskuterades särskilt, se nedan.
- Försiktighet när till synes onödiga regler tas bort då det kan leda till fler allmänna råd.

Diskussion:

Under övning IV lyfte deltagarna upp en diskussion kring systemperspektivet, kontaktpunkter mellan företag och kommun samt frågan om överimplementering på kommunal nivå i form av rådgivning och handböcker.

Bland deltagarna fanns en gemensam uppfattning om behovet av att få hjälp i handläggningen av ärenden. Det behövs material som praktiskt förtydligar vad lagstiftningen innebär. Det kan ske genom exempelvis handböcker, riktlinjer eller allmänna råd. Företagen vill vara fria att själva utforma sina rutiner men vill också kunna ta stöd av handböcker och allmänna råd när lagstiftningen är svårtolkad

Ett antal problem uppstår dock med förtydligande av lagstiftningen. Branschorganisationerna anser att dagens handböcker många gånger är bra, men att de tar in mer än vad regelverken kräver. Handböcker konsekvensutreds inte. Det gör däremot allmänna råd.

Det måste dras en tydlig gräns mellan vad lagstiftningen, stadgar och vad myndigheten anser vara bra utifrån sin "främjande" roll som myndigheten ofta har inom sakområdet.

Övning V

Fråga

- Drivkrafter för regelförenkling

Denna övning genomfördes av kommunerna och SKL. Deltagarna lämnade i plenum förslag på drivkrafter för att regelförenkla. Förslagen presenteras nedan:

- Företagen är kommunmedborgare. Företagen är låsta till sin kommun och kan inte välja kommun vilket lägger ett större ansvar på kommunerna.
- Serviceskyldighet och resurser – Företagen har inget val även om kommunerna inte har resurser för att ge tillräcklig service.
- Drivkrafterna kan variera mellan kommunerna beroende på vad kommunerna prioriterar.
- Skatteintäkter och ökad sysselsättning
- Företagsklimatet inom kommunen
- Projektfinansiering av olika förenklings- eller kompetensprojekt för att främja företagen
- Minska kommunens kostnader genom effektivisering
- Effektivitet genom digitalisering samt e- förvaltning
- Processansvar – drivkrafter för de enskilda tjänstemännen.
- Lönekriterier
- Professionalism, kommunen vill bli bättre
- Konkurrens/ranking
- Kommunal politik

Diskussion:

Frågan diskuterades om politiskt känsliga enskilda ärenden borde drivas av kommunerna själva (kommunjäv).

Effektivisering kan ses som ett hot av kommunerna då det kan påverka arbetstillfällena i kommunens organisation. Det måste finnas en förståelse för att det finns bevarande krafter som kan försvåra förändring. Effektivisering behöver inte alltid vara positiv för alla inblandade parter.